

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ

Л. Л. Гевлич

АУДИТ

**Методичні рекомендації до виконання практичних завдань,
самостійної та індивідуальної роботи студентів спеціальностей
«Облік і аудит», «Облік і оподаткування» за дисципліною «Аудит»**

Вінниця
ДонНУ імені Василя Стуса
2017

УДК 657.6 (072)

ББК У053.9я7

Автор: *Л. Л. Гевлич*, канд. екон. наук, доцент.

За заг. ред. *Є. Є. Іоніна*, д-р екон. наук, професор, зав. кафедри обліку, аналізу і аудиту.

Рецензенти: *А. В. Сидорова*, д-р екон. наук, професор;
О. А. Лактіонова, канд. екон. наук, доцент.

*Рекомендовано вченою радою економічного факультету
(протокол № 9 від 24 березня 2017 р.)*

Аудит. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань, самостійної та індивідуальної роботи студентів спеціальностей «Облік і аудит», «Облік і оподаткування» за дисципліною «Аудит» / Л. Л. Гевлич; за заг. ред. Є. Є. Іоніна. – Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. – 88 с.

Методичні рекомендації підготовлені відповідно до програми дисципліни «Аудит», яка включена в робочий навчальний план підготовки бакалаврів за спеціальностями «Облік і аудит», «Облік і оподаткування» всіх форм навчання. Посібник містить програму курсу, навчальні матеріали для практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи студентів, завдання для рейтингового контролю знань, порядок і критерії оцінювання знань.

Рекомендується для студентів IV курсу спеціальностей «Облік і аудит», «Облік і оподаткування» всіх форм навчання, викладачів, облікових працівників.

УДК 657.6 (072)

ББК У053.9я7

© Гевлич Л. Л., 2017

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2017

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Програма курсу.....	6
Практичні завдання.....	9
Питання для самоконтролю	33
Завдання для самостійної та індивідуальної роботи	35
Кейсові завдання	49
Індивідуальні творчі завдання	61
Тест-тренінг	65
Рекомендована література	86

ВСТУП

Дисципліна «Аудит» містить як загальні положення про аудит та регламентацію аудиторської діяльності в Україні та в світі, так і відомості щодо технології, техніки, засобів аудиторських перевірок, особливостей проведення та оформлення результатів різновидів аудиту.

Вивчення дисципліни «Аудит» базується на знаннях наступних економічних дисциплін, що передують курсу: економічна теорія, статистика, економічний аналіз, бухгалтерський та фінансовий облік тощо, які надають базові поняття, методику розрахунку показників, що використовуються в аудиті, знання предмету та об'єктів перевірок.

Метою вивчення дисципліни «Аудит» є формування у майбутніх спеціалістів теоретичних знань та практичних навичок організації та проведення аудиторських перевірок, надання аудиторських послуг та оформлення їхніх результатів, а також прийняття економічних рішень на базі інформації аудиторських звітів та висновків.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- набуття системи знань про аудит як різновид підприємницької діяльності, спрямований на підтвердження інформації фінансової звітності господарчих суб'єктів з метою прийняття користувачами обґрунтованих економічних рішень;
- формування уявлення про етичні та методологічні принципи діяльності внутрішніх та зовнішніх аудиторів, регламентації перевірок з боку професійних та державних органів;
- отримання практичних навичок організації аудиторських перевірок, виконання комплексу аудиторських процедур, оформлення документації аудитора.

За результатами вивчення дисципліни «Аудит» студенти повинні:

знати:

- загальні принципи організації перевірок та поведінки аудиторів;
- зміст нормативних документів, що регламентують аудит та аудиторські послуги в Україні та за кордоном;
- сутність основних стадій процесу аудиту, методів та прийомів перевірок;
- порядок збору аудиторських доказів та їхнього використання під час обґрунтування аудиторських висновків;

вміти:

- предметно орієнтуватися в меті та завданнях аудиту;
- планувати проведення аудиту та надання аудиторських послуг;
- оцінювати з точки зору аудитора фінансову звітність суб'єктів господарювання;
- складати аудиторські звіти та висновки;
- застосовувати на практиці отримані знання щодо прийомів, методів перевірок при вирішенні господарчих ситуацій;

мати уявлення:

- про основні концепції відображення інформації в бухгалтерській звітності;
- про взаємозв'язок фінансового обліку та аудиту в процесі підготовки інформації для користувачів;
- про використання користувачами звітності господарчих суб'єктів інформації звіту та висновків аудитора.

Методика викладання дисципліни представлена інформативними, аналітичними, проблемними лекціями, семінарами та практичними заняттями, дискусіями, різновидами самостійної роботи, у тому числі індивідуальним творчим завданням.

ПРОГРАМА КУРСУ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1: Загальні положення про аудит

Генезис та розвиток сутності аудиту. Передумови його виникнення у світі. Основні визначення аудиту, його мети, завдань, функцій.

Основні елементи, що визначають сутність аудиту: предмет, об'єкти, суб'єкти. Класифікація об'єктів за складністю, відношенням до сфери діяльності, до часу, до видів аудиту, характером оцінки стану, тривалістю перебування у полі зору діяльності аудитора.

Класифікація аудиту за національним законодавством, історичними стадіями розвитку, видами діяльності суб'єкта господарювання, об'єктами, суб'єктами, ініціативою здійснення, тривалістю співробітництва, атестацією, способом та часом проведення.

Тема 2: Регламентація аудиторської діяльності

Постулати аудиту: поняття, постулати Р. К. Мауца і Х. А. Шарафа, Дж. Робертсона. Поняття та призначення стандартів (норм) аудита. Структура та класифікація стандартів за рівнем прийняття. Міжнародні, національні, внутрішньофірмові стандарти аудиту.

Основні засади поведінки аудитора: інтереси громадськості, цілі бухгалтерської професії, принципи аудиторської поведінки (добросовісність, об'єктивність, професійна компетентність та належна ретельність, конфіденційність, професійна поведінка, технічні стандарти). Регламентація правил поведінки аудиторів Кодексом етики. Загрози незалежності та застережні заходи задля їхнього усунення.

Статус і сертифікація аудиторів в Україні. Права, обов'язки аудитора, заборона на проведення аудиторської діяльності. Види відповідальності аудиторів: цивільно-правова, професійна, зокрема, припинення дії та анулювання сертифікату.

Регламентація аудиторської діяльності в Україні. Характеристика цілей, функцій, джерел фінансування. Союз аудиторів та Аудиторської Палати України. Напрями контролю аудиторської діяльності в Україні.

Тема 3: Загальна технологія аудиту

Основні стадії процесу аудиту, їхня сутність.

Етапи організаційної стадії: вивчення бізнесу клієнта, підготовка листазобов'язання на проведення аудиту, укладення договору на проведення аудиту чи надання послуг.

Планування аудиту: визначення загальної стратегії, розробка плану та програми аудиту. Приклади програми аудиту основних засобів.

Тема 4: Аудиторський звіт та інші підсумкові документи

Поняття, форма, зміст і обсяг аудиторської документації.

Аудиторський звіт та висновок. Немодифікована та модифікована думка, умови формулювання умовно-позитивної, негативної думки та відмови від висловлення думки.

Умови та події, які можуть вказувати на ризики суттєвого викривлення. Суттєвість у контексті аудиту. Різниця між викривленнями у фінансовій звітності внаслідок шахрайства або помилки. Приклади обставин, які свідчать про можливість шахрайства. Відповідальність клієнта та аудитора за запобігання й виявлення шахрайства.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

МЕТОДИКА ЗДІЙСНЕННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5: Аудиторський ризик і оцінка системи внутрішнього контролю

Модель прийняттого рівня аудиторського ризику, методи впливу аудитора на її складові.

Оцінка стану внутрішньогосподарського контролю в ході аудиту. Поняття системи внутрішнього контролю, середовища контролю, заходів контролю. Приклади складових СВК. Тест оцінки СВК.

Оцінка ризиків суттєвого викривлення та невиявлення.

Тема 6: Методи та прийоми аудиторських перевірок

Поняття аудиторських доказів, показники їхньої оцінки: достатність, прийнятність, джерела.

Сутність аудиторських процедур перевірки, спостереження, зовнішнього підтвердження, повторного обчислення, повторного виконання, аналітичних процедур, запиту.

Методи аудиторської вибірки: випадковий відбір, систематичний відбір, відбір монетарних елементів, відбір наздогад, відбір груп.

Тема 7: Методи та прийоми аудиторських послуг

Види аудиторських послуг в історичному аспекті.

Етапи процесу консультування. Особливості організації та методики консультування в аудиті.

Сутність, види, методика операційного аудиту.

Особливості підсумкових документів аудитора при наданні аудиторських послуг.

Тема 8: Особливості аудиту в комп'ютерному середовищі

Методика проведення аудиту в умовах комп'ютерної обробки даних. Оцінка ризику ефективності внутрішнього контролю в комп'ютерному середовищі. Найважливіші ділянки контролю.

Використання систем електронної обробки інформації аудитором. Аудиторські програми загального призначення. Аудиторські завдання, що реалізуються за допомогою аудиторських програмних засобів.

Проблеми, пов'язані з використанням комп'ютеризованих систем в аудиті.

Тема 9: Особливості організації внутрішнього аудиту

Становлення, тенденції розвитку та актуальність внутрішнього аудиту. Місце внутрішнього аудиту в системі контролю. Проблеми організації ефективного внутрішнього аудиту та напрями їхнього вирішення.

Особливості методики внутрішнього аудиту.

Реалізація результатів внутрішнього аудиту.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Практичні завдання виконуються студентами протягом семестру відповідно до програми курсу з метою закріплення теоретичних знань і оволодіння навичками практичного вирішення проблемних ситуацій, що можуть виникати під час аудиторських перевірок.

Викладачем, який проводить практичні заняття, здійснюється поточний контроль виконання завдань шляхом перевірки їхньої наявності, логіки, послідовності й результатів вирішення завдань, індивідуальної співбесіди за окремими завданнями. Кожне завдання оцінюється окремо відповідно до встановлених критеріїв.

Виконання практичних завдань має творчий характер. Попередньо студент вивчає відповідні теми за конспектом лекцій і рекомендованою літературою, за спірними питаннями отримує консультацію викладача за графіком, встановленим кафедрою.

Конкретний набір завдань для конкретного студента чи академічної групи визначається викладачем у залежності від рівня їхньої базової підготовки та може варіюватися. Практичні завдання виконуються в електронному чи друкованому вигляді та разом з необхідними поясненнями та посиланнями на джерела інформації надсилаються на перевірку викладачеві за графіком, встановленим кафедрою. При необхідності організовується процедура авторизації (захисту) виконаних завдань.

Завдання 1

Формалізуйте відмінності аудиту за самостійно визначеними критеріями, результати оформіть у таблицю:

№ з/р	Ознаки	Аудит	Внутрішній контроль	Бухгалтерський облік
1				
2				
...				

Завдання 2

Формалізуйте відмінності різновидів аудиту за самостійно визначеними критеріями, результати оформіть у таблицю:

№ з/р	Ознаки	Внутрішній аудит	Зовнішній аудит
1			
2			
...			

Завдання 3

За кожною з нижченаведених ситуацій визначте тип аудиту («фінансової звітності», «на відповідність» чи «операційний»), аудитора (незалежний зовнішній, внутрішній чи державний), першочергових одержувачів аудиторського звіту (власники, керівництво чи треті особи).

Ситуації, що виникли за результатами перевірки:

- 1) фінансова інформація, представлена у балансі, є достовірною;
- 2) відділ збуту працює неефективно;
- 3) податкова декларація компанії не відповідає нормативним вимогам;
- 4) звіт про фінансові результати підготовлений на основі касового методу;
- 5) завідуючий складом не виконує покладених на нього обов'язків;
- 6) підприємство порушує Кодекс законів про працю;
- 7) звіт про рух грошових коштів достовірно відображає фактичні грошові надходження й виплати;
- 8) підприємство порушує умови контрактів з постачальниками;
- 9) бухгалтер з обліку основних засобів не дотримується амортизаційної політики підприємства.

Результати оформіть у таблицю:

№ сит.	Аудит	Аудитор	Першочергові одержувачі
1			
2			
...			

Завдання 4

Використовуючи дані таблиці, проаналізуйте представлені етичні правила аудитора, виділіть серед них обов'язкові та заборонені.

№	Етичні правила	Вид правила (обов'язкове або заборонне)
1	Підвищувати свою кваліфікацію, підтверджуючи це іспитами	
2	Відмовлятися від навчання, організованого керівництвом аудиторської фірми	
3	Розривати в ході перевірки трудовий договір з аудиторською фірмою	
4	Володіти акціями й облигаціями, бути співвласником фірми, у якій проводиться перевірка фінансової звітності	
5	Сприяти збільшенню власності клієнта	
6	Використовувати свої відносини із клієнтом у власних цілях, користуватися знанням комерційної таємниці підприємства-клієнта	
7	Здати підприємству-клієнтові робочі документи, пов'язані з його аудиторською перевіркою, після завершення аудита	
8	Розголошувати розмір свого гонорару за перевірку	
9	Надавати послуги, що виходять за межі професійної компетенції аудитора	
10	Відмовити клієнтові в наданні послуг, що сприяють порушенням чинного законодавства	
11	Обговорювати із клієнтом умови оплати роботи й вести з ним грошові розрахунки	
12	Розголошувати будь-яку інформацію про фінансово-господарську діяльність клієнта (крім випадків згідно чинного законодавства)	
13	Визнавати за аудиторською фірмою право одностороннього розриву договору на перевірку з підприємством-клієнтом	

Завдання 5

Укажіть, чи має місце порушення принципів професійної етики аудитора, яких саме:

1. На прохання касира аудитор не повідомив керівника підприємства про здійснені касиром зловживання за умови, що останній виправить зроблене.

2. Аудитор погодився не враховувати деякі недоліки роботи підприємства при складанні загального висновку щодо його фінансової звітності у випадку підвищення гонорару за перевірку, мотивуючи це зростанням відповідальності перед третіми особами.

3. Свої поради щодо поліпшення роботи підприємства-клієнта аудитор надав у різкій наказовій формі.

4. Аудитор поширив достовірну інформацію про погану роботу свого колеги-аудитора, внаслідок чого переманив до себе клієнтів останнього.

5. Вивчаючи документи підприємства, аудитор побачив можливість примножити власність клієнта, але не сповістив про це останньому.

6. Після закінчення аудиту клієнт зробив аудиторіві коштовний подарунок на знак вдячності за гарну й оперативну роботу. Аудитор подарунок прийняв.

7. Аудитор розірвав трудовий договір із своєю фірмою, не завершивши початого аудиту з причини виявлених порушень ведення обліку у клієнта.

8. Аудитор працює в якості консультанта з облікових питань на підприємстві, що перевіряється.

9. Гонорар за проведення аудиторської перевірки становить 75 % чистого прибутку клієнта.

10. Дружина директора аудиторської фірми володіє акціями підприємства, що перевіряється.

11. Аудиторська фірма поширює рекламні брошури, у яких зазначено, що фірма впливає на податкові органи.

12. Аудиторська фірма публікує оголошення в газеті про зміну своєї адреси.

13. Аудитор фірми «Аудит-Іст», який здійснював перевірку ПАТ «АВС» торік, надав інформацію про результати перевірки аудиторіві фірми «Аудит-Вест», що перевіряє ПАТ «АВС» у звітному році, без згоди на те клієнта.

14. Аудитор є співвласником підприємства, що перевіряється.

15. Аудитор зажадав надання йому інформації, що становить комерційну таємницю підприємства, посиляючись на те, що інакше не зможе скласти об'єктивний висновок.

Завдання 6

Ідентифікуйте назви міжнародних стандартів аудита, до яких відносяться наступні твердження:

1. Аудитор повинен ретельно проводити перевірку й скласти аудиторський звіт.

2. Більш досвідчений аудитор повинен керувати роботою менш досвідченого аудитора.
3. Аудитор повинен досліджувати систему внутрішнього контролю клієнта для формування думки про неї.
4. Під час проведення аудиту дотримуються заздалегідь складеного плану.
5. Аудитор повинен мати відповідну освіту й певний досвід роботи зі здійснення перевірок.
6. Фінансова звітність повинна відповідати певним стандартам.
7. Аудитор повинен бути об'єктивним і незалежним при проведенні перевірки.
8. Клієнт повинен використовувати у звітному році ті ж принципи бухгалтерського обліку, що й у попередньому періоді.
9. У ході аудиту повинні бути отримані всі докази, необхідні для складання висновку про фінансову звітність клієнта.
10. Примітки до фінансової звітності клієнта повинні містити всі істотні дані.
11. Аудитор повинен виразити свою думку про фінансову звітність клієнта.

Завдання 7

Дайте обґрунтовану пораду аудиторській фірмі стосовно вибору однієї із пропозицій проведення перевірки за наступними даними:

Аудиторська фірма одержала пропозиції щодо проведення перевірок від підприємств А та В. Фірма має обмеження щодо кількості штатних співробітників, і прийняття обох пропозицій викличе необхідність залучення позаштатних аудиторів.

Підприємство А існує на ринку більше п'яти років, обов'язковій щорічній аудиторській перевірці не підлягає. За результатами документальної перевірки фіскальними органами на підприємство були накладені штрафні санкції, виплата яких приведе до порушення фінансової стабільності підприємства. Тому підприємство вирішило звернутися в аудиторську фірму для виявлення помилки фіскальних органів при визначенні розміру штрафних санкцій.

Підприємство В існує на ринку три роки. Як підприємство з участю іноземного капіталу воно підлягало обов'язковій аудиторській перевірці. Цього року підприємство вирішило змінити аудиторську фірму й звер-

нулося із пропозицією про укладення договору на перевірку фінансової звітності у вищезгадану аудиторську фірму. Підприємство пропонує заплатити аудиторській фірмі 3 800 грн за перевірку річної фінансової звітності.

Завдання 8

Аудиторська фірма «Аудитор» проводить перевірку фінансової звітності ПАТ «АВС» за 2017 р.

Складіть лист-зобов'язання, відобразивши у ньому наступні істотні моменти:

- 1) мету аудиторської перевірки;
- 2) відповідальність керівництва підприємства за достовірність фінансової інформації у звітності;
- 3) нормативні документи, використані аудитором;
- 4) форму звітності аудитора за результатами проведеної роботи;
- 5) прохання про надання необхідної письмової інформації;
- 6) пропозиції про використання послуг незалежних експертів.

Додатково врахуйте наступні обставини:

- лист адресується голові ради директорів ПАТ «АВС» пану Шевцову П. Л.;
- аудиторській фірмі запропоновано провести аудит ПАТ «АВС» за минулий рік, про що отриманий лист від клієнта № 45 від 5 квітня поточного року;
- лист направляється клієнтові 5 квітня поточного року;
- аудит планується завершити до 1 серпня поточного року.

Завдання 9

Складіть договір на проведення аудиторської перевірки, враховуючи наступне:

- 1) предмет договору – проведення комплексної аудиторської перевірки;
- 2) аудиторська фірма зберігає самостійність в організації аудиту й виборі методики його проведення;
- 3) аудиторська фірма може залучати експертів – юриста й програміста;
- 4) строк проведення аудиту – 70 днів;
- 5) замовник при розірванні договору повинен сплатити аудиторській

фірмі винагороду за виконану частину роботи й відшкодувати викликані розірванням збитки.

Додатково визначте наступні моменти:

- перелік нормативних документів, яких дотримується аудиторська фірма при проведенні перевірки;
- період фінансово-господарської діяльності, що перевіряється;
- умови організації інвентаризації;
- гарантії прав аудиторів, зокрема, необхідність надання замовником фінансово-господарської документації й міра відповідальності за її ненадання;
- підстави і строки висунення претензій за результатами роботи;
- перелік документів, що підлягають оформленню й передачі замовникові за результатами перевірки;
- відповідальність замовника за недотримання строку приймання виконаних робіт;
- вартість винагороди аудиторів й порядок розрахунків (наприклад, графік платежів: 30 % – під час підписання договору, два внески по 20 % кожний – протягом перевірки, 30 % – після одержання клієнтом висновку).

Завдання 10

Оцініть якість нижченаведеного тесту оцінки системи внутрішнього контролю щодо аудиту нематеріальних активів:

№ з/п	Зміст	Варіанти відповіді			Примітки
		Так	Ні	Немає відповіді	
Нормативно-правове забезпечення					
1	Чи прописані обліковою політикою правила відображення в обліку об'єкту нематеріального активу?				
2	Чи є нематеріальні активи, за якими існують обмеження прав власності?				
Особливості обліку з огляду на вид діяльності підприємства					
1	Чи реалізує підприємство нематеріальні активи?				
2	Чи здійснюються на підприємстві науково-дослідні роботи?				

Придбання/вибуття об'єктів нематеріальних активів					
1	Чи призначено відповідальну особу, яка контролює рух нематеріальних активів?				
2	Чи є на підприємстві активи, що об'єднують нематеріальні і матеріальні елементи?				
3	Чи зберігаються у бухгалтерії підприємства первинні документи, які є підставою для прийняття до обліку або зняття з обліку об'єктів нематеріальних активів?				
4	Чи було вибуття нематеріальних активів з причин: - непридатності; - продажу; - безкоштовної передачі; - внесених до статутного капіталу інших підприємств?				
5	Чи є нематеріальні активи, придбані за рахунок коштів цільового фінансування?				

Завдання 11

Оцініть якість нижченаведеного плану аудиту нематеріальних активів:

План аудиту

Підприємство, що перевіряється

Період аудиту

Кількість людино-годин на перевірку

Керівник аудиторської групи

Запланований аудиторський ризик

Запланована суттєвість

№	Заплановані види робіт	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Перевірка наявності і збереження нематеріальних активів	Протягом звітного року	Ільїн А. В.	
2	Перевірка руху нематеріальних активів	Протягом звітного року	Ільїн А. В.	
3	Перевірка правильності нарахування амортизації	Протягом звітного року	Новіков А. О.	
4	Перевірка правильності оподаткування за нематеріальними активами	Протягом звітного року	Новіков А. О.	

Завдання 12

Оцініть якість нижченаведеної програми аудиту нематеріальних активів та її відповідність плану перевірки (завдання 11):

№	Перелік аудиторських процедур	Період проведення процедури	Виконавець	Назва робочих документів аудитора	Примітки
1	2	3	4	5	6
<i>I. Перевірка наявності і збереження нематеріальних активів</i>					
1	Перевірка облікової політики в частині нематеріальних активів	–	Ільїн А. В.	Наказ про облікову політику	
2	Перевірка оформлення договорів купівлі-продажу нематеріальних активів	Щоквартально	Ільїн А. В.	Договори, угоди	
3	Перевірка правильності відображення первісної вартості в актах приймання-передачі основних засобів	Щоквартально	Ільїн А. В.	Акти приймання-передачі, журнали реєстрації	
4	Оцінка організації синтетичного і аналітичного обліку нематеріальних активів	Щоквартально	Ільїн А. В.	Первинні документи, облікові реєстри	
5	Перевірка забезпеченості бухгалтерії нормативними документами	Щоквартально	Ільїн А. В.	Накази, розпорядження	
6	Перевірка відображення у звітності наявності нематеріальних активів	Щоквартально	Ільїн А. В.	Форми звітності	
<i>II. Перевірка руху нематеріальних активів</i>					
1	Перевірка правильності відображення в обліку внесків у статутний капітал	Щоквартально	Новіков А. О.	Накази, акти приймання, реєстри обліку	

1	2	3	4	5	6
2	Перевірка правильності оцінки внесених до статутного капіталу нематеріальних активів	Щоквартально	Новіков А. О.	Методики оцінки, протоколи зборів засновників	
3	Перевірка фактичного надходження внесків засновників у статутний капітал щодо нематеріальних активів	Щоквартально	Новіков А. О.	Накази, акти, рахунки, реєстри обліку, баланс	
4	Перевірка фактичного вибуття нематеріальних активів у результаті розрахунків із засновниками	Щоквартально	Новіков А. О.	Протоколи, накази, реєстри обліку, акти, баланс	
5	Перевірка відображення у звітності руху основних засобів	Щоквартально	Новіков А. О.	Форми звітності	
<i>III. Перевірка правильності нарахування амортизації</i>					
1	Перевірка правильності щомісячного нарахування амортизації по нематеріальних активах	Щоквартально	Ільїн А. В.	Довідки, реєстри обліку, баланс	
2	Перевірка терміну, з якого починається і з якого закінчується нарахування амортизації нематеріальних активів	Щоквартально	Ільїн А. В.	Довідки, розрахунки, реєстри обліку	
3	Перевірка відображення в звітності нарахованої амортизації нематеріальних активів	Щоквартально	Ільїн А. В.	Форми звітності	

1	2	3	4	5	6
<i>IV. Перевірка правильності оподаткування за нематеріальними активами</i>					
1	Перевірка правильності розрахунків за ПДВ	За термінами податкових платежів	Ільїн А. В.	Декларації і розрахунки за ПДВ, книги покупок і продажів, рахунки-фактури, накладні, довідки, розрахунки, інші документи	
2	Перевірка правильності розрахунків з податку на прибуток	За термінами податкових платежів	Ільїн А. В.	Декларації і розрахунки з податку на прибуток, звіт про прибутки і збитки, довідки, облікові реєстри	
3	Перевірка відображення у звітності всіх операцій з обліку основних засобів	Щоквартально	Ільїн А. В.	Форми звітності	

Завдання 13

Складіть тест оцінки системи внутрішнього контролю, план та програму аудиту основних засобів виробничого підприємства.

Завдання 14

Складіть умовно-позитивний аудиторський висновок на підставі нижченаведеної інформації:

Аудиторська перевірка здійснювалася фірмою «Аудит плюс» на ПАТ «АВС» з 01 лютого по 01 квітня поточного року.

При перевірці встановлені наступні факти:

- завищення прибутку у зв'язку з ненарахуванням зносу малоцінних необоротних матеріальних активів на суму 5 000 грн;
- заниження прибутку у зв'язку з необґрунтованим списанням у витрати періоду суми у 35 000 грн;
- заниження податку на додану вартість у зв'язку з неправильним визначенням обсягу реалізації продукції на суму 26 500 грн;

- допущені відхилення від нормативних вимог при оформленні наявного грошового виторгу та його використання на поточні витрати;
- інші показники річного балансу та звіту про фінансові результати відповідають даним бухгалтерського обліку підприємства, знайшли своє відображення в журналах-ордерах і Головній книзі.

Завдання 15

Складіть негативний аудиторський висновок на підставі нижченаведеної інформації:

Аудиторська перевірка здійснювалася фірмою «Аудит плюс» на ПАТ «АВС» з 01 лютого по 01 квітня поточного року.

При перевірці встановлені наступні факти:

- відсутні підтверджувальні документи на списання коштів з поточного рахунка на загальну суму 11 000 грн;
- реалізована продукція за вартісним та натуральним вираженням за даними первинних документів не збігається з даними реєстрів обліку;
- відсутній повний і достовірний облік витрат за окремими об'єктами капітального будівництва;
- занижено податок на додану вартість на суму 458 900 грн;
- система бухгалтерського обліку підприємства не відповідає вимогам чинного законодавства, цифровий матеріал, наведений у звітності, розходиться з обліковими даними.

Завдання 16

Визначте недоліки аудиторського висновку, складеного штатним бухгалтером аудиторської компанії «Консалтинг» за результатами перевірки фінансової звітності підприємства «Квітень» за період, що завершився 31 березня 2017 р.

Аудиторський висновок

Ми провели аудит балансу компанії «Квітень» станом на 31 березня 2017 р. та іншої відповідної фінансової звітності за період, що завершився. Нашою метою було вираження думки про фінансову звітність на підставі проведеної нами перевірки.

Ми провели аудит у відповідності із стандартами, що вимагають, щоб ми планували й виконували перевірку для одержання розумного ступеня впевненості в тому, що фінансова звітність підготовлена відповідно до

положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Аудит включає перевірку на основі тестів, доказів, що підтверджують суми й розкриття інформації у фінансовій звітності, а також оцінку використаних стандартів фінансової звітності.

Перевірена фінансова звітність була підготовлена, виходячи із принципу триваючого функціонування. Як пояснюється в Примітці 1 до фінансової звітності, компанія зазнала збитків від господарської діяльності, виник дефіцит чистого капіталу, що викликало істотні сумніви щодо здатності компанії безупинно продовжувати діяльність. Ми вважаємо, що плани керівництва відносно цих фактів дозволять компанії безупинно продовжувати свою діяльність протягом певного періоду часу. Фінансова звітність не містить виправлень, які можуть бути результатом цієї невизначеності.

На нашу думку, фінансова звітність, на яку впливають такі виправлення, у випадку їхньої наявності, представляє достовірно у всіх істотних аспектах фінансове становище підприємства «Квітень», результати його діяльності й потоки коштів відповідно до положень (стандартів) фінансової звітності, застосованих відповідно до методу, використаному у попередньому періоді.

Аудиторська компанія «Консалтинг»
28 квітня 2017 р.

Завдання 17

Укажіть вид висновку аудитора у наступних ситуаціях:

1. Керівництво будівельної фірми К, що працює на основі довгострокових угод, прийняло рішення не включати відомості про рух грошових коштів у бухгалтерську звітність, оскільки вважає таку інформацію несуттєвою.

2. Фірма Х реалізує будівельні матеріали, частина з яких продається за готівку (із загальної суми виторгу в 750 000 грн 125 000 грн – реалізація за готівку населенню). За реалізацією за готівку не ведеться належного контролю, якому міг би довіряти аудитор. У процесі перевірки не було проведено аудиторських процедур, які б дали незалежне підтвердження правильності обліку реалізації за готівку.

3. 1 грудня 2016 р. Рада директорів фірми У вирішила надати безпроцентну позику директорові з виробництва для придбання туру по Європі. 19 січня 2017 р. позика була повернута. Звітний період фірми встановлений з 1 січня по 31 грудня. Рада директорів прийняла рішення про невідобра-

ження позики у бухгалтерській звітності із причин її повернення та незначної величини.

Завдання 18

Оцініть достовірність наступних тверджень:

1. Фінансова звітність не може бути правильною на 100 %.
2. Внутрішній ризик може бути знижений у результаті аудиторської перевірки.
3. Діяльність керівництва фірми впливає на внутрішній ризик.
4. Внутрішній ризик змінюється залежно від виду діяльності фірми.
5. Аудитор може знизити ризик контролю через внесення пропозицій із вдосконалення організації обліку у звітах керівництву.
6. Якщо внутрішній і контрольний ризики є високими, також високим є і ризик невиявлення.
7. Якщо внутрішній і контрольний ризики є низькими, аудитор може знизити ступінь деталізації перевірки.
8. Ризик невиявлення має один і той самий рівень для всіх напрямів перевірки – циклу закупівель, реалізації тощо.

Завдання 19

Ідентифікуйте індикатори ризику аудиту та напрями їхнього можливого подолання за наступною ситуацією:

Фірма К обрала вас аудитором уперше. Контракт із попереднім аудитором був припинений внаслідок несвоєчасного подання висновку. У фірми є два незалежних цехи, з яких перший територіально знаходиться разом із головним офісом. У кожному цеху працює свій бухгалтер. Звіт про прибутки й збитки та баланс готуються окремо, а потім у головному офісі складається консолідована звітність.

Цех № 1 виробляє опалювальні системи для підприємств. Усі роботи виконуються під замовлення споживачів. Менеджери цеху № 1 відрізняються високим професіоналізмом. Цех № 2 розташований за 250 км від першого й виробляє побутову електротехніку. В останні роки цех № 1 став досить прибутковим, а рентабельність цеху № 2 знизилася. Рада директорів займається пошуком покупців для цеху № 2, при відсутності таких цех буде закритий.

Рада директорів сподівається підвищити курс акцій підприємства, повідомивши результати діяльності раніше, ніж конкуренти, тому просить

скоротити час аудиторської перевірки. Рада директорів також сповістила журналістів, що очікується зростання прибутку за поточний рік у порівнянні з минулим по цеху № 1 не менше, ніж на 30 %.

Завдання 20

Для кожної пари поданих нижче тверджень укажіть, який пункт буде мати більш високий ступінь внутрішньо властивого ризику, поясніть, чому.

1. А. Зобов'язання перед бюджетом.
Б. Зобов'язання із оплати праці.
2. А. Оцінка виробничих запасів.
Б. Оцінка довгострокових інвестицій.
3. А. Відображення витрат з ремонту основних засобів.
Б. Оцінка первісної вартості нематеріальних активів.
4. А. Оцінка запасів при вибутті.
Б. Нарахування амортизації основних засобів.
5. А. Розрахунки з покупцями.
Б. Розрахунки з учасниками по дивідендах.
6. А. Оцінка резерву сумнівних боргів.
Б. Оцінка землі.

Завдання 21

Підприємство «АВС» звернулося до вас за вирішенням проблеми з розподілу функцій між трьома працівниками бухгалтерії.

Бухгалтери виконують наступні функції:

- 1) ведення головної книги;
- 2) ведення регістру рахунків до оплати;
- 3) ведення регістру рахунків до одержання;
- 4) підготовка чеків на підпис;
- 5) ведення журналу виплат;
- 6) облік зменшення суми рахунків до одержання при поверненнях і знижках;
- 7) звірка банківського рахунку;
- 8) збір готівки та розміщення її на банківському рахунку.

При розподілі функцій вкажіть назву посади та ідентифікуйте можливі незадовільні комбінації з вищенаведених функцій.

Завдання 22

Визначте підходи до вибору оптимальних методів розрахунку амортизаційних відрахувань по основних засобах фірми К, якщо частина її устаткування взята в операційну оренду, а строк його служби значно розрізняється (від 7 до 40 років).

Завдання 23

Визначте види створюваних резервів у клієнта аудиторської фірми, якщо він являє собою:

- 1) завод, що виробляє побутову техніку;
- 2) туристичну фірму.

Завдання 24

За кожною з нижченаведених процедур вкажіть вид тестування (господарських операцій, складових сальдо, аналітичні процедури):

- 1) перерахунок нарахованих дивідендів;
- 2) порівняння показників звітності із середньогалузевими;
- 3) визначення коефіцієнтів ліквідності;
- 4) перевірка законності проведення за розрахунками з покупцями;
- 5) підтвердження сальдо рахунків запасів;
- 6) перевірка документів з метою виявлення їхньої підробки;
- 7) проведення інвентаризації основних засобів;
- 8) перевірка відповідності даних рахунків-фактур та синтетичного обліку розрахунків з постачальниками;
- 9) звірка банківських рахунків на кінець року;
- 10) порівняння фактичних показників діяльності підприємства із плановими.

Завдання 25

Укажіть методи збору доказів та джерела інформації при перевірці аудитором розрахунків з підзвітними особами за ситуаціями, викладеними у таблиці:

№	Напрями перевірки	Джерела інформації	Методи збору доказів
1	Видача коштів особам, не зазначеним у переліку співробітників підприємства, яким відповідно до наказу керівника можуть бути видані гроші під звіт на господарські витрати		
2	Видача грошових сум з каси під звіт особам, які не є працівниками підприємства		
3	Видача грошей під звіт особам, які не відзвітували за раніше отримані аванси		
4	Відсутність наказів про направлення працівників у відрядження		
5	Неправильне визначення залишків підзвітних сум на кінець звітного періоду		
6	Некоректне складання бухгалтерських проведень за операціями з підзвітними особами		

Завдання 26

Визначте компонент аудиторського ризику, на який впливають наступні фактори:

1. Вироблене устаткування здається в оренду клієнтам відповідно до різних умов договорів, що укладаються з урахуванням потреб клієнта.

2. Процедури системи контролю компанії щодо одержання готівки й перерахування її на банківський рахунок неефективні.

3. На керівництво компанії здійснюється тиск з метою одержання запланованого показника зростання доходу в 20 %.

4. Наявність зовнішніх даних нефінансового характеру, тісно пов'язаних із продажами підприємства, обумовлює ефективність аналітичних процедур при визначенні викривлення показника доходу.

5. Спостерігається велика плинність кадрів ключової ланки керівництва.

6. Аудитор вирішує підтвердити рахунки до одержання за станом на дату закриття балансу, а не на проміжну дату.

7. Підприємство зазнає труднощів від недостатнього розміру власних оборотних коштів.

8. Високий рівень понаднормової роботи адміністративних працівників призвів до численних помилок при обробці бухгалтерської інформації.

9. Щоб забезпечити аудиторський ризик на припустимо низькому рівні, аудитор планує широко використовувати тести елементів сальдо рахунків.

10. Основний вид діяльності підприємства пов'язаний з генною інженерією.

Завдання 27

Укажіть методи збору доказів та джерела інформації при перевірці аудитором касових операцій за ситуаціями, викладеними у таблиці:

№	Напрями перевірки	Джерела інформації	Методи збору доказів
1	Присвоєння коштів, що надійшли з банку, шляхом їхнього неоприбуткування		
2	Присвоєння коштів шляхом повторного використання вибуткових касових ордерів		
3	Неправильний підрахунок підсумків у звітах касира		
4	Розкрадання коштів шляхом оформлення підроблених документів		
5	Присвоєння депонованої заробітної плати		
6	Перевищення нормативної граничної величини готівкових розрахунків		

Завдання 28

Перед аудитором, який у процесі підготовки до перевірки фінансової звітності підприємства ознайомився з моделлю аудиторського ризику за міжнародними стандартами аудита, поставлені наступні завдання:

1) застосовуючи модель аудиторського ризику при плануванні аудиту, розрахувати прийнятний аудиторський ризик, припускаючи, що внутрішньо властивий ризик становить 80 %, ризик контролю – 50 %, ризик невиявлення – 10 %;

2) видозмінюючи формулу аудиторського ризику й використовуючи дані п. 1, розрахувати ризик невиявлення;

3) розрахувати ризик невиявлення, виходячи з наступних показників: $AP = 0,05$; $ВПР = 0,75$; $PK = 0,30$;

4) пояснити взаємозв'язок між показниками формули аудиторського ризику, охарактеризувати фактори, що впливають на їхню зміну.

Завдання 29

Нижче наведені ситуації, в яких аудитор бажає скористатися факторною моделлю аудиторського ризику для визначення запланованих рівнів ризику невиявлення й доказів відносно тверджень фінансової звітності.

Аудитор використовує судження для того, щоб одержати кількісне вираження аудиторського ризику, внутрішньо властивого ризику й ризику невиявлення, дані щодо яких представлені у таблиці:

	Ситуація						
	1	2	3	4	5	6	7
Прийнятний рівень аудиторського ризику	1 %	1 %	5 %	5 %	5 %	5 %	10 %
Оцінений внутрішньо властивий ризик	20 %	50 %	20 %	50 %	20 %	50 %	50 %
Запланований рівень ризику контролю	50 %	50 %	50 %	40 %	20 %	25 %	20 %
Запланований рівень ризику невиявлення							
Заплановані докази							

Розрахуйте ризик невиявлення для кожної з ситуацій та зробіть градацію ситуацій у наступній послідовності: від найбільшої кількості необхідних доказів (1) до найменшої кількості необхідних доказів (7).

Завдання 30

Укажіть рівень ризику невиявлення, який при проведенні аудиторської перевірки підприємства повинен установити аудитор, щоб привести загальний аудиторський ризик до прийнятного рівня.

Внутрішньо властивий ризик за результатами перевірки експертів аудиторської фірми становить 25 %. Ризик внутрішнього контролю оцінюється як сумарна величина впливу наступних факторів на систему внутрішнього контролю:

№	Фактори, що впливають на оцінку СВК	Оцінка, %
1	Компетентність персоналу	13,6
2	Правильність відбиття операцій в обліку	7,0
3	Кадрова політика адміністрації	4,9
4	Наявність служби внутрішнього аудита і його функції	7,7
5	Санкціонування операцій	1
6	Розподіл повноважень і обов'язків	1,9
7	Контроль за документами і їхнім збереженням	3,4

8	Використання контрольних процедур	5,2
9	Наявність технічних і технологічних засобів контролю	3,5
10	Складна корпоративна структура й складні операції	2,6
11	Інші фактори	1,8

Завдання 31

Нижче наведені ситуації, в яких аудитор бажає визначити запланований прийнятний рівень ризику невиявлення й запланований рівень доказів, необхідних для конкретних тверджень фінансової звітності.

Аудитор використовує судження для одержання не кількісних виражень аудиторського ризику й ризику недостатнього контролю, дані щодо яких представлені у таблиці:

№	Показники	Ситуація			
		1	2	3	4
1	Бажаний рівень аудиторського ризику	Низький	Низький	Низький	Низький
2	Оцінений рівень внутрішньо властивого ризику	Помірний	Високий	Низький	Низький
3	Оцінений рівень ризику контролю	Низький	Максимальний	Високий	Низький
4	Запланований рівень ризику невиявлення				
5	Заплановані докази				

Визначте прийнятний рівень ризику невиявлення для кожної із ситуацій та зробіть градацію ситуацій у наступній послідовності: від найбільшої кількості необхідних доказів (1) до найменшої кількості необхідних доказів (4).

Завдання 32

Укажіть, яку кількість договорів поставки варто перевірити для оцінки правильності створення резерву на гарантійний ремонт, якщо рівень істотності, визначений для даних операцій, становить 77 тис. грн. За період, що перевіряється, підприємство уклало 526 договорів з номеру 33 до 559 на загальну суму 683 000 грн.

Підприємство характеризується високим рівнем внутрішньогосподарського ризику й ризику контролю (значення коефіцієнта довіри 1,5).

Завдання 33

Визначте розмір вибірки у випадках, коли помилки не очікується та коли очікується одна помилка, якщо загальна вартість запасів становить 10 000 грн, припустима помилка – 50 грн, ризик вибірки – 10 %.

Фрагмент таблиці визначення коефіцієнта надійності (довіри)

Кількість помилок у вибірці	Рівень довіри, %						
	70	80	85	90	95	97,5	99
0	1,21	1,61	1,90	2,31	3,00	3,69	4,61
1	2,44	3,00	3,38	3,89	4,75	5,58	6,64
2	3,62	4,28	4,73	5,33	6,30	7,23	8,41
3	4,77	5,52	6,02	6,69	7,76	8,77	10,05
4	5,90	6,73	7,27	8,00	9,16	10,25	11,61
5	7,01	7,91	8,50	9,28	10,52	11,67	13,11
6	8,11	9,08	9,71	10,54	11,85	13,06	14,58
7	9,21	10,24	10,90	11,78	13,15	14,43	16,00

Завдання 34

Визначте очікувану помилку та загальну фактичну очікувану помилку в генеральній сукупності, якщо за даними бухгалтерського обліку вартість товарних запасів становить 200 000 грн, вартість вибірки – 6 500 грн, виявлена помилка – 1 000 грн.

Завдання 35

Визначте розмір вибірки за наступним даними: загальна сума запасів становить 300 тис. грн (генеральна сукупність), припустима помилка – 500 грн, ризик вибірки – 10 % (необхідний рівень довіри становить 90 %), виявлення помилок можна не чекати.

Завдання 36

Визначте вибірковий інтервал і порядок здійснення випадкової вибірки за наступним даними: розмір вибіркової сукупності – 50 документів, генеральної сукупності – 500.

Завдання 37

Розрахуйте розмір вибірки, визначте інтервал вибірки й виберіть елементи для перевірки за наступними аналітичними даними аудиту величини дебіторської заборгованості:

Дебітор	Сальдо на кінець періоду, грн
1	42 357
2	3 649
3	12 821
4	6 761
5	8 993
6	4 106
7	16 797
8	15 311
9	29 825
10	2 005
11	12 317
12	8 999
13	4 016
14	7 932
15	10 504
16	15 657
17	19 328
18	21 069
19	1 787
20	6 592
Разом	250 826

Припустима помилка – 700 грн, ризик вибірки – 5 %, виявлення помилок можна не чекати, вибірка починається з елемента в сумі 14 504.

Завдання 38

З позицій аудитора оцініть ефективність інвентаризації як елемента внутрішнього контролю наявності запасів підприємства на основі наступної інформації щодо підприємства, яке перевіряється:

1. Всі товари на складі до початку інвентаризації розподіляються в розрізі постачальників. Товари, які вважаються відвантаженими покупцеві, але ще перебувають на складі, відділяються від основної маси товарів.

2. Перевіряється наявність договорів про матеріальну відповідальність.

3. Організовано роботу з виявлення застарілих, ушкоджених запасів, товарів, які не користуються попитом, і товарів, що користуються підвищеним попитом.

4. Установлено порядок маркування перевірених цінностей у процесі інвентаризації й контролюється його виконання.

5. Від матеріально відповідальних осіб отримані письмові пояснення виявлених надлишків і нестач.

6. Складено службову записку про причини розбіжностей між фактичними й обліковими залишками товарів. Записка спрямована керівництву разом з аналізом ефективності обраної облікової політики підприємства в частині оцінки товарних запасів.

7. Регулярно проводяться дії з перевірки ефективності системи внутрішнього контролю: наявності замків, ротації матеріально відповідальних осіб, перевірки правильності зважувально-вимірювальних приладів, строків проведення контрольно-вибіркових перевірок, звірки даних синтетичного та аналітичного обліку, їхньої частоти, числа встановлених відхилень, порядку відшкодування виявлених нестач, застосування схеми аналітичного обліку (партійного, сортового, натурально-вартісного, вартісного), порядку звірки та оприбуткування товарів, списання та оплати товарів, визначення цін на них, порядку та строків подання товарних звітів, розрахунку обіговості різних найменувань товарів.

Завдання 39

На підставі даних балансу та звіту про фінансові результати реального суб'єкта господарювання, який, згідно законодавству, має оприлюднювати фінансову звітність, визначте:

1) показники платоспроможності та ліквідності, а також відзначте фактори, що негативно або позитивно впливають на власні оборотні засоби підприємства, оцініть ступінь близькості підприємства до банкрутства, внесіть рекомендації зі зміцнення його фінансового становища;

2) фінансові коефіцієнти для аналізу фінансової стабільності, а також укажіть, які фактори впливають на ці коефіцієнти, оцініть стан структури капіталу, внесіть пропозиції його раціонального розміщення;

3) показники оборотності поточних активів, а також відзначте, як швидкість обороту впливає на фінансове становище підприємства;

4) показники рентабельності.

На підставі проведеного аналізу фінансового стану підприємства зробіть загальні висновки та прогноз подальшого фінансового розвитку підприємства.

Завдання 40

Внутрішній аудитор повідомив незалежному аудиторіві, що провів роботу з одержання підтверджень від дебіторів, що включила наступне:

1) складений список простроченої дебіторської заборгованості на останню дату фінансового періоду (на суму 37 600 грн);

2) для процедури відібраний кожен третій дебітор, у результаті чого отримана вибірка з 30 дебіторів (на загальну суму 5 000 грн);

3) підготовлені й відправлені листи, у яких дебіторіві пропонується вказати суму заборгованості підприємству, що перевіряється, на прикладеному бланку й відіслати його головному бухгалтерові підприємства, що перевіряється;

4) складено список отриманих відповідей. На сьогодні отримано 8 відповідей з 30 (на загальну суму 1 050 грн).

Внутрішній аудитор стурбований наміром зовнішнього аудитора повторити процедуру, оскільки вважає, що це буде даремною витратою часу, а отримані відповіді є доказом, що не викликає сумнівів.

За вищевикладеною ситуацією виконайте наступні завдання:

1) визначте види робіт, які варто виконати незалежному аудиторіві;

2) прокоментуйте проведену внутрішнім аудитором роботу й поясніть його причини намірів з повторної процедури опитування дебіторів;

3) опишіть спосіб, за допомогою якого можливо підвищити ефективність опитувань дебіторів;

4) поясніть можливі обмеження відсилання позитивних відповідей дебіторів.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Проаналізуйте еволюцію сутності аудиту, виходячи з його класифікації за різними ознаками.
2. Розкрийте відмінності аудиту та бухгалтерського обліку за критеріями: сутність, мета, завдання (функції), об'єкти, суб'єкти, методи, нормативне регулювання.
3. Роз'ясніть ієрархію регуляторів, якими керується аудитор у своїй діяльності, виходячи із сутності міжнародних, національних, внутрішньо-фірмових стандартів, поясніть місце в ній постулатів аудиту.
4. Обґрунтуйте необхідність регламентації принципів поведінки аудитора Кодексом етики професійних бухгалтерів, виходячи із сутності цих принципів.
5. Обґрунтуйте необхідність регламентації національним законодавством заборони на проведення аудиту, виходячи із сутності аудиторської діяльності, наведіть приклади обставин, коли Аудиторською палатою України застосовуються стягнення до аудитора.
6. Роз'ясніть взаємозв'язок прав та обов'язків аудитора, обґрунтуйте свої висновки положеннями закону України «Про аудиторську діяльність».
7. Розкрийте умови реалізації прав аудитора згідно із законом України «Про аудиторську діяльність», наведіть приклади, що ілюструють види відповідальності аудитора, виходячи з їхньої сутності.
8. Розкрийте складові аудиторського ризику з точки зору процедури його оцінки, акцентуючи увагу на заходах аудитора щодо мінімізації кожної складової моделі ризику.
9. Проаналізуйте зміст та умови надання листа-зобов'язання з аудиту.
10. Роз'ясніть особливість договору на проведення аудиту, виходячи з його структури та змісту.
11. Роз'ясніть необхідність та розкрийте особливості документів, що супроводжують аудиторську перевірку: плану, програми аудиту, робочої документації.
12. Розкрийте відмінності між немодифікованою та модифікованою (умовно-позитивною, негативною, відмовою від висловлення думки) думкою аудитора, виходячи із їхньої сутності.
13. Роз'ясніть, хто та за якими критеріями оцінює аудиторські докази як базу аудиторського висновку.

14. Розкрийте сутність аудиторських процедур щодо збору аудиторських доказів в залежності від об'єктів перевірки на прикладі аудиту запасів та аудиту дебіторської заборгованості.

15. Надайте власне бачення переліку та сутності аудиторських процедур, виходячи з національних традицій та норм міжнародних стандартів аудиту.

16. Роз'ясніть практичне застосування аналітичних процедур у ході аудиторської перевірки, виходячи з їхньої сутності.

17. Роз'ясніть практичне застосування вибірки в ході аудиторської перевірки, виходячи з її сутності.

18. Розкрийте поняття суттєвості в аудиті та його вплив на формулювання думки аудитора.

19. Розкрийте порядок оцінки аудитором суб'єкта господарювання, його середовища та внутрішнього контролю як основу оцінки ризиків суттєвих викривлень.

20. Розкрийте поведінку та відповідальність аудитора при виявленні викривлень у результаті помилки та шахрайства, виходячи з їхньої сутності.

21. Запропонуйте власну класифікацію аудиторських тестів, виходячи з їхньої сутності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Протягом семестру з метою поглиблення теоретичних знань і набуття навичок практичного вирішення проблем аудиторських перевірок студентам пропонуються для вирішення завдання для самостійної та індивідуальної роботи, що вимагають особливої уваги до окремих тем курсу. Завдання являють собою практичні ситуації, що призначені для узагальнення отриманих знань після вивчення курсу в цілому.

Завдання пропонуються для вирішення окремим студентам при потребі або за їхнім власним бажанням. Завдання оформляються аналогічно оформленню практичних завдань та перевіряються викладачем, який проводить практичні або лекційні заняття, відповідно до встановлених критеріїв.

Виконання завдань має творчий характер. Йому має передувати вивчення студентом відповідних тем або всього курсу за конспектом лекцій, рекомендованою літературою та вирішення основних практичних завдань. Студент може отримати консультацію викладача за графіком, установленим кафедрою.

Завдання 1

Укажіть, чи має місце порушення принципів професійної етики аудитора, яких саме:

1. Банк звернувся в аудиторську фірму із прохання викрити шахрайство одного зі своїх клієнтів. Аудиторська фірма погодилася виконати замовлення.

2. Будучи власником простих акцій підприємства «Фаворит», аудитор провів перевірку його фінансової звітності.

3. Підприємство «Лідер» уклало договір з аудиторською фірмою про надання послуг з перевірки фінансової документації. У ході перевірки було виявлено, що деякі з операцій, що перевіряються, були протизаконними. З цієї причини аудиторська фірма відмовилася від співробітництва з підприємством.

4. У ході аудиторської перевірки аудитором було виявлено, що на підприємстві випускається та реалізується за готівку не врахована готова продукція, що не проходить перевірки на якість. Щоб підприємство не завдало шкоди покупцям, аудитор передав виявлену інформацію в редакцію місцевої газети.

5. Аудиторська фірма призначила проводити аудит основних засобів на підприємстві аудитора, який до цього часу самостійно не здійснював аудит і не був асистентом інших аудиторів.

6. Аудитор виявив, що його клієнт істотно занижив дохід при заповненні податкових декларацій. Після відмови клієнта вносити виправлення в декларацію аудитор проінформував про помилку фіскальні органи.

7. Директор підприємства, що перевіряється, запропонував аудиторіві зразок готової продукції як заохочення за добре проведену роботу. Аудитор подарунок прийняв.

8. Знайомий аудитора – начальник відділу з надання кредитів у банку-клієнті аудиторської фірми надав аудиторіві незабезпечений кредит в обмін на позитивний висновок щодо річної звітності банку.

9. Аудитор провів перевірку в громадській організації, де безкоштовно працює скарбником.

10. Аудиторська фірма здійснює аудиторську перевірку звітності та готує податкову декларацію з податку на прибуток для одного клієнта.

11. Партнер аудиторської фірми переходить на роботу в компанію, яка перевіряється.

12. Батько директора аудиторської фірми є генеральним директором підприємства, що перевіряється.

13. Аудитор розкриває конфіденційну інформацію щодо клієнта в суді.

14. Сусід партнера аудиторської фірми є власником підприємства, що перевіряється.

15. Після проведення перевірки аудитор залишив у себе копії документів, наданих клієнтом.

Завдання 2

Визначте, які етичні проблеми виникнуть в аудитора в наступних ситуаціях, охарактеризуйте подальші дії аудитора (аудиторської фірми):

1. Аудитор, з яким був укладений договір на довгострокове обслуговування, не одержав гонорару за проведену торік перевірку. Клієнт запропонував аудиторіві провести перевірку й цього року та отримати гонорар відразу за два роки.

2. Клієнт попросив зробити йому копії робочих документів аудитора, щоб з метою економії коштів і часу до початку перевірки в наступному році підготувати необхідну аудиторіві інформацію.

3. Аудиторська фірма змушена змінити офіс. Фірма К (клієнт аудиторської фірми) пропонує орендувати приміщення в будинку, власником якого є фірма К.

4. Фірма К звернулася в аудиторську фірму з проханням про автоматизацію обліку одночасно із проведенням щорічної перевірки фінансової звітності. Аудиторська фірма тривалий час здійснює аудиторські перевірки бухгалтерської звітності фірми К, добре знає особливості організації фінансового й управлінського обліку, проблеми облікової роботи, може чітко сформулювати основні завдання організації комп'ютеризованого обліку.

5. Один із засновників фірми К вимагає укласти договір з аудиторською фірмою про надання послуг з оцінки правильності організації бухгалтерського обліку для обґрунтування звільнення генерального директора. Розмір плати за послугу засновник пропонує визначити залежно від ступеня досягнення поставленої мети.

Завдання 3

Складіть умовно-позитивний аудиторський висновок за результатами перевірки підприємства за 2017 р.

Викладіть у вступній частині висновку відомості про аудиторську фірму, що здійснювала перевірку бухгалтерської звітності економічного суб'єкта.

Розкрийте в аналітичній частині загальні результати перевірки стану внутрішнього контролю, бухгалтерського обліку й звітності, а також дотримання чинного законодавства при здійсненні фінансово-господарських операцій.

Врахуйте, що аудиторський висновок повинен включати:

- 1) мету і характер аудиторської перевірки;
- 2) загальну оцінку відповідності системи внутрішнього контролю, бухгалтерського обліку, інших аспектів фінансово-господарської діяльності економічного суб'єкта встановленому порядку;
- 3) опис виявлених у ході аудиторської перевірки порушень і ступінь їхнього впливу на достовірність бухгалтерської звітності.

Завдання 4

Складіть негативний аудиторський висновок за результатами перевірки підприємства за 2017 р.

Викладіть у вступній частині висновку відомості про аудиторську фірму, що здійснювала перевірку бухгалтерської звітності економічного суб'єкта.

Розкрийте в аналітичній частині загальні результати перевірки стану внутрішнього контролю, бухгалтерського обліку й звітності, а також дотримання чинного законодавства при здійсненні фінансово-господарських операцій.

Врахуйте, що аудиторський висновок повинен включати:

- 1) мету і характер аудиторської перевірки;
- 2) загальну оцінку відповідності системи внутрішнього контролю, бухгалтерського обліку, інших аспектів фінансово-господарської діяльності економічного суб'єкта встановленому порядку;
- 3) опис виявлених у ході аудиторської перевірки порушень і ступінь їхнього впливу на вірогідність бухгалтерської звітності.

Завдання 5

Розробіть програму вивчення бізнесу клієнта на ПАТ «Венера», з огляду на те, що метою вивчення бізнесу клієнта є одержання інформації про:

- 1) структуру й розташування підприємства клієнта;
- 2) учасників і структуру капіталу;
- 3) стан галузі діяльності;
- 4) види продукції, робіт, послуг, вироблені клієнтом;
а також аналіз отриманої інформації.

Завдання 6

Визначте дії, які повинен виконати аудитор для оцінки ризику в наступній ситуації:

Підприємство Х володіє трьома великими магазинами, у кожному з яких є кілька відділів. Всі відділи мають ретельно перевірятися, щонайменше раз на п'ять років. Більш детально варто перевіряти відділи з порівняно високим аудиторським ризиком. У кожному з магазинів існує відділ внутрішнього контролю.

Відомо, що торік у цих магазинах проводився аудит іншою фірмою.

Завдання 7

Використовуючи модель аудиторського ризику, визначте ризик не виявлення та розрахуйте розмір вибірки за наступними даними:

№	Показники	
1	Припустиме викривлення	110 000 грн
2	Розмір сукупності	5 000 од.
3	Звичайне нормативне відхилення з урахуванням ризику відмови	1,64
4	Ризик невірної сприйняття (ризик відмови)	10 %
5	Передбачуване стандартне відхилення в сукупності	80 грн
6	Ризик невиявлення викривлень вище припустимих значень: - внутрішнім контролем, - аналітичними й іншими процедурами перевірок по суті (крім докладного тестування)	50 %
		25 %
7	Прийнятний аудиторський ризик	5 %
8	Внутрішньо властивий ризик	100 %

Співвідношення бажаного виправлення з урахуванням ризику вибірки й припустимого викривлення

Ризик неправильного сприйняття	Ризик відмови			
	0,20	0,10	0,05	0,01
0,01	0,355	0,413	0,457	0,525
0,025	0,395	0,456	0,500	0,568
0,05	0,437	0,300	0,543	0,609
0,075	0,471	0,532	0,576	0,641
0,10	0,500	0,561	0,605	0,668
0,15	0,511	0,612	0,653	0,712
0,20	0,603	0,661	0,700	0,753
0,25	0,653	0,708	0,742	0,791
0,30	0,707	0,756	0,787	0,829
0,35	0,766	0,808	0,834	0,868
0,40	0,831	0,863	0,883	0,908
0,45	0,907	0,926	0,937	0,952
0,50	1,000	1,000	1,000	1,000

Завдання 8

Виходячи з основної мети аудиту (перевірки бухгалтерської звітності спеціальними прийомами й методами для вираження думки щодо якості інформації звітності) поясніть, навіщо аудитор виконує наступні процедури:

- оцінює систему внутрішнього контролю;
- перевіряє систему ведення облікових записів;
- перевіряє документи на предмет санкціонування здійснення відбитих операцій;
- збирає підтвердження (докази) окремих фактів;
- виконує тести на відповідність і по суті.

Завдання 9

Визначте ступінь надійності наступних доказів, отриманих за результатами аудиторських процедур:

- 1) інвентаризаційні описи обсягів незавершеного виробництва, отримані під час фактичного огляду;
- 2) журнали-ордери та первинні документи за рахунком 23 «Виробництво»;
- 3) журнали-ордери та первинні документи за рахунком 26 «Готова продукція»;
- 4) докази точності обліку запасів, отримані в результаті проведеної в присутності аудитора інвентаризації.

Завдання 10

Назвіть та оцініть за ступенем надійності докази, що підтверджують або спростовують правильність обчислення собівартості будівництва за наступною ситуацією:

Будівельна фірма побудувала будинок на власній землі для експлуатації у власних потребах (не для перепродажу). Аудитор одержав документацію щодо витрат на будівництво.

Завдання 11

Розподіліть наступні докази, зібрані аудиторською фірмою при перевірці фірми К, за ступенем важливості й за ступенем надійності:

- аналіз фактичних витрат, підготовлений співробітником фірми К;
- виписка з реєстру акціонерів, що підтверджує наявність акцій у власності фірми К;

- акт інвентаризації матеріальних цінностей за результатами інвентаризації, проведеної за участю аудитора.

Завдання 12

Встановіть, які докази необхідно одержати аудиторіві для підтвердження статті «Капітальні вкладення» при оцінці капітальних вкладень у будівництво будинку, якщо компанія-клієнт здійснює свою діяльність на ринку цінних паперів більше 5 років, а її фінансові результати за весь період діяльності стабільно високі.

Завдання 13

Визначте, на яких моментах аудиторської перевірки аудитор повинен акцентувати свою увагу у наступній ситуації:

Під час перевірки магазину аудитор одержав дані нещодавно проведеної інвентаризації запасів, а також наступні пояснення керівництва:

- колегіальна матеріальна відповідальність за цінності покладена на двох комірників;
- на момент інвентаризації інвентаризаційна комісія не одержала відомостей про наявність цінностей за даними обліку, а звірку результатів інвентаризації з документами здійснив бухгалтер магазину;
- ушкоджені товарно-матеріальні цінності відбиті в документах, зокрема, в інвентаризаційних відомостях як придатні.

Завдання 14

Визначте, які з нижченаведених тестів на істотність найбільше відповідають меті перевірки вірогідності недооцінки через пропуск даних:

- 1) вибірка репрезентативних елементів із сукупності рахунків-фактур на відвантаження та їх зіставлення з відповідними замовленнями на поставку;
- 2) вибірка репрезентативних елементів із сукупності замовлень на придбання й перевірка, чи на кожен із них складено рахунок-фактуру;
- 3) вибірка репрезентативних елементів з рахунків-фактур на відвантаження й перевірка їхньої повноти й точності;
- 4) перевірка правильності сальдо дебіторської заборгованості на кінець року.

Завдання 15

Укажіть, які з нижчеподаних процедур нададуть відомості про право власності компанії на транспортні засоби:

- перевірка документів про реєстрацію транспортних засобів;
- перевірка документів на придбання транспортних засобів;
- перевірка фактичної наявності транспортних засобів;
- одержання усних підтверджень від продавця транспортних засобів.

Завдання 16

Укажіть, які з нижченаведених процедур нададуть найбільш точні відомості про уцінку товарів:

- 1) перевірка віднесення на рахунок 28 «Товари» товарів, що перебувають на зберіганні в третьої особи;
- 2) зіставлення даних аналітичного обліку по рахунку 28 «Товари» та інвентаризаційної відомості (з акцентом на найцінніших товарах);
- 3) перевірка правильності обліку залежаних і застарілих товарів;
- 4) перевірка повноти кодування всіх товарно-матеріальних цінностей відповідно до даних інвентаризаційної відомості й поточного обліку.

Завдання 17

Закінчіть речення та обґрунтуйте відповідь:

Щомісячна процедура зіставлення сальдо по рахунку «Матеріали» з відомостями й журналом-ордером важлива, бо ...

- 1) допомагає знайти помилку під час перенесення даних у журнал-ордер і відомості;
- 2) доводить відсутність зловживань;
- 3) допомагає визначити правильність складання журналів-ордерів;
- 4) дозволяє аудиторіві зробити висновок про надійність даних по рахунку «Матеріали» і правильність визначення кінцевого сальдо по цьому рахунку.

Завдання 18

Укажіть, які з нижчеподаних тестів не дають аудиторіві доказів повноти обліку витрат на готову продукцію:

- 1) перевірка правильності обліку витрат матеріалів у складі незавершеного виробництва;

- 2) перевірка динаміки витрат на незавершене виробництво й віднесення частини з них до готової продукції;
- 3) детальна перевірка собівартості готової продукції;
- 4) «відстеження» собівартості використаних матеріалів, починаючи від придбання й закінчуючи їх обліком у витратах незавершеного виробництва.

Завдання 19

З погляду аудитора оцініть слабкі місця існуючої системи обліку й надайте рекомендації щодо її поліпшення у наступній ситуації:

Фірма-клієнт має два підрозділи, що перебувають на внутрішньому госпрозрахунку й виготовляють: цех № 1 – килими, цех № 2 – меблі. Обидва цехи працюють в одному будинку й реалізують товари за готівку й у кредит.

При безготівковому розрахунку чеки надходять поштою й обробляються в наступній послідовності:

- а) у канцелярії вхідна кореспонденція розподіляється по підрозділах, якщо є відповідні написи на конвертах;
- б) пошта, адресована конкретному службовцеві, передається йому особисто в запечатаному конверті, при відсутності службовця пошту залишають у спеціальному місці до його приходу;
- в) якщо на конверті не зазначений одержувач, пошту відносять у кімнату для нарад, де її розкриває відповідальна особа;
- г) чеки, що надійшли, накопичуються в касирів будь-якого підрозділу й пред'являються ними до оплати без урахування підрозділу;
- д) підписують отримані чеки й роблять записи в касовій книзі обидва касири.

При розрахунках за готівку покупці одержують товари й оплачують їх на складі. Рахунок-фактура на відвантаження складається вручну в трьох екземплярах: перший екземпляр передається покупцеві разом з товаром; другий передається касирові разом з готівкою; третій залишається в комірника. Комірник отримує гроші від покупця й зберігає їх на складі до досягнення певної суми, після чого передає касирові.

Завдання 20

Визначте перелік аудиторських процедур, які варто виконати аудиторів в наступних умовах:

Клієнт аудиторської фірми застосовує комп'ютерну систему розрахунків із працівниками із заробітної плати з використанням ідентифікаційних карток пропуску, що дозволяють вести облік відпрацьованого часу. При необхідності коректування відпрацьованого часу виконується працівниками відділу кадрів.

При цьому обов'язковій роздруківці підлягають:

- коригувальні записи, внесені відділом кадрів;
- надзвичайні випадки, коли відпрацьовані години або сплачена заробітна плата перевищують установлений рівень;
- платіжні доручення в банк;
- суми, що переносяться в Головну книгу.

Платіжна відомість не роздруковується.

Завдання 21

Укажіть, які об'єкти будуть вивчатися аудитором при перевірці розрахунків з підзвітними особами (по відрядженнях), надайте правильний варіант бухгалтерських записів по наступній господарській ситуації, оцініть вплив порушень на фінансову звітність:

Майстер цеху Іртишов К. С. був направлений у відрядження в Київ з 14.02. по 17.02.2017 р. для вивчення досвіду роботи на заводі «Прогрес». 13.02 Іртишову К. С. по видатковому касовому ордеру № 71 був виданий аванс у сумі 600 грн. Після повернення з відрядження 20.02 Іртишов К. С. надав у бухгалтерію авансовий звіт № 81 на компенсацію витрат за проїзд по залізничних квитках – 120 грн, рахунок готелю за проживання – 240 грн, у т. ч. ПДВ. На підприємстві складені бухгалтерські проведення:

Дт 372	Кт 301	600 грн,
Дт 94	Кт 372	460 грн.

Завдання 22

Укажіть, які об'єкти будуть вивчатися аудитором при перевірці розрахунків з підзвітними особами, надайте правильний варіант бухгалтерських записів по наступній господарській ситуації, оцініть вплив порушень на фінансову звітність:

06.02. поточного року секретареві-референтові Ніжник З. С. виданий аванс на покупку канцтоварів для використання головним бухгалтером у сумі 300 грн (видатковий касовий ордер № 25). У той же день Ніжник З. С. витратила на зазначені цілі 240 грн (у т. ч. ПДВ – 40 грн).

На підприємстві складені наступні бухгалтерські проведення:

Дт 372	Кт 301	300 грн,
Дт 92	Кт 372	240 грн.

Завдання 23

Укажіть умови проведення аудитором зустрічної перевірки величини заборгованості постачальникам, надайте правильний варіант бухгалтерських записів по наступній господарській ситуації, оцініть вплив порушень на фінансову звітність:

Підприємство придбало в постачальників на умовах наступної оплати матеріали на суму 12 000 грн (у т. ч. ПДВ). Для розрахунків з постачальниками в банку була взята короткострокова позичка на 2 місяці в сумі 10 000 грн під 24 % річних зі сплатою відсотків при поверненні позички (зарахована на поточний рахунок). У першому місяці на підприємстві складені наступні бухгалтерські проведення:

Дт 201	Кт 631	12000 грн,
Дт 641	Кт 631	2000 грн,
Дт 311	Кт 601	10000 грн.

Завдання 24

Визначте вид аудиторського висновку, обґрунтуйте свою думку:

1. «...У результаті проведення аудиту встановлено, що за звітний період ПАТ «МЗША» були допущені істотні порушення і викривлення, викладені в додатку № 1 до цього висновку. Допущені порушення суттєво впливають на фінансову звітність підприємства і спотворюють реальний стан справ. Фінансова звітність має суттєві викривлення і недостовірно подає фінансову інформацію про ПАТ «МЗША» станом на 01.01.2017 р., не виконані вимоги щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні з питань, які наводяться в додатку № 1.

Таким чином, дані бухгалтерського обліку і фінансової звітності не дають достовірного уявлення про дійсний стан справ на ПАТ «МЗША» станом на 01.01.2017 р.»

2. «...Під час проведеної аудиторської перевірки встановлено, що операції з обліку основних засобів та запасів, їхньої оцінки при вибутті, а також розрахунок нарахованих амортизаційних відрахувань при визначенні оподаткованого прибутку проведені з порушенням встановленого порядку.

Зазначені невідповідності мають обмежений вплив на фінансову звітність і не спотворюють загальний фінансовий стан підприємства.

Ми підтверджуємо, що, за винятком зазначених невідповідностей, фінансова звітність в усіх суттєвих аспектах достовірно і повно розкриває фінансову інформацію про ПАТ «МЗША» станом на 01.01.2017 р. згідно нормативних вимог щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні».

3. «...У зв'язку з неможливістю перевірки фактів, що стосуються організації обліку необоротних та оборотних активів, доходів і витрат підприємства з причин відмови в наданні інформації, недопущення аудитора до проведення інвентаризації основних засобів та запасів, відсутності первинних документів і облікових реєстрів підприємства через пожежу в бухгалтерії ми не можемо надати висновок із зазначених моментів.

Вищенаведені моменти істотно впливають на відповідність дійсності стану справ у цілому. У зв'язку з відсутністю достатніх аудиторських доказів ми не можемо надати об'єктивний аудиторський висновок по фінансовій звітності ПАТ «МЗША» станом на 01.01.2017 р.».

4. «Ми здійснили аудиторську перевірку балансу підприємства АВС станом на 31.12.2017 р. та відповідних звітів про фінансові результати та рух грошових коштів за 2017 р. Відповідальність за цю фінансову звітність несе керівництво підприємства. Нашим обов'язком є надання думки про цю фінансову звітність на підставі проведеної аудиторської перевірки.

Ми здійснили аудиторську перевірку відповідно до міжнародних стандартів аудиту, які зобов'язують планувати і здійснювати перевірку так, щоб забезпечити достатню впевненість щодо відсутності у фінансовій звітності суттєвих викривлень. До аудиторської перевірки належить отримання на основі тестів доказів, що підтверджують суми та факт подання даних у фінансовій звітності. Також аудиторська перевірка включає оцінку застосовуваних керівництвом облікових принципів, істотних оцінок, а також оцінку загального подання фінансової звітності. Ми вважаємо, що аудиторська перевірка забезпечує достатню основу для надання нашої думки.

На нашу думку, фінансова звітність надає достовірну й об'єктивну картину фінансового становища підприємства станом на 31.12.2017 р., результатів його господарської діяльності і руху грошових коштів за 2017 р. відповідно до чинного законодавства та облікових стандартів».

5. «Ми здійснили аудиторську перевірку балансу підприємства АВС станом на 31.12.2017 р. та відповідних звітів про фінансові результати та про рух грошових коштів за 2017 р. Відповідальність за цю фінансову звітність несе керівництво підприємства. Нашим обов'язком є надання думки про цю фінансову звітність на підставі проведеної аудиторської перевірки.

За винятком того, про що йдеться в наступному параграфі, ми здійснили аудиторську перевірку відповідно до міжнародних стандартів аудиту. Останні зобов'язують планувати і здійснювати перевірку так, щоб забезпечити достатню впевненість щодо відсутності у фінансовій звітності суттєвих викривлень. До аудиторської перевірки належить отримання, на основі тестів, доказів, що підтверджують суми та факт подання даних у фінансовій звітності. Також аудиторська перевірка включає оцінку застосовуваних керівництвом облікових принципів, істотних оцінок, а також оцінку загального подання фінансової звітності. Ми вважаємо, що аудиторська перевірка забезпечує достатню основу для надання нашої думки.

Ми не спостерігали за інвентаризацією запасів станом на 31.12.2017 р. Через характер записів підприємства ми не змогли застосувати інші аудиторські процедури для перевірки кількості запасів. Це обмеження не має значного впливу на фінансову звітність та на стан справ у цілому.

На нашу думку, за винятком вищевикладеного, фінансова звітність подає достовірну і об'єктивну картину фінансового стану підприємства станом на 31.12.2017 р., результатів його господарської діяльності і руху грошових коштів за 2017 р. відповідно до чинного законодавства та облікових стандартів».

Завдання 25

15 жовтня 2017 р. фірма К звернулася в аудиторську фірму із пропозицією скласти договір на надання послуг щодо підтвердження бухгалтерської звітності за 2017 р.

Фірма К була створена в 2014 р. Частки участі в статутному капіталі розподілені в такий спосіб: генеральний директор – 25 %; іноземна компанія – 45 %; українська фірма Л – 30 %. Фірма К здійснює підприємницьку діяльність у галузі оптово-роздрібної торгівлі імпортними продовольчими товарами. 10–15 % товарообігу становить роздрібний товарообіг, 85–90 % – оптовий товарообіг. Оптовими покупцями є десять організацій, на три з яких доводиться 70 % обороту.

Для користування пільгами при оподатковуванні керівництво фірмою протягом усього періоду функціонування не збільшувало штат співробітників (15 осіб). Фірма К орендує офісне, складське й торговельне приміщення. Чисельність персоналу бухгалтерії – 3 особи. В 2016 р. фірма здійснила перехід на комп'ютеризований облік з використанням стандартного пакета 1-С бухгалтерія.

У 2014–2016 рр. аудиторську перевірку здійснювала аудиторська фірма М, яка надавала також послуги з переходу на комп'ютеризовану форму бухгалтерського обліку.

Обсяг бухгалтерської роботи за попередні роки

Рік	Квартал	Кількість проведення
2014	1	580
	2	970
	3	1150
	4	2700
2015	1	2790
	2	2980
	3	3080
	4	3850
2016	1	4840
	2	6590
	3	7680
	4	9710
2017	1	11540
	2	12200
	3	15400
	4	15300

Завдання:

1. На підставі інформації про діяльність фірми К визначити зону максимального ризику бізнесу.
2. Визначити, чи достатньо наданої інформації для оцінки аудиторського ризику.
3. Указати, яку додаткову інформацію, на вашу думку, необхідно використовувати для визначення обсягу аудиту.
4. Оцінити необхідний рівень кваліфікації співробітників аудиторської групи.
5. Визначити, які додаткові права варто надати аудиторській фірмі (з їхньою фіксацією в договорі на проведення аудиту).

КЕЙСОВІ ЗАВДАННЯ

Кейс 1

Поясніть, яким чином результати аудиторської перевірки вплинуть на аудиторський висновок за наступною ситуацією:

Компанія А займається переробкою металобрухту. У наданій звітності відбиті обсяг продажів – 1,1 млн у. о., чистий прибуток – 56 тис. у. о., чисті активи – 260 тис. у. о.

Під час перевірки з'ясувалися такі обставини:

1. У компанії не здійснюються бухгалтерські записи операцій на дрібні суми. Загальна сума таких операцій у витратах компанії за період, що перевіряється – 2 800 у. о.

2. В облікових записах відсутні підтверджувальні документи на закупівлі за готівку на загальну суму 390 000 у. о.

3. Компанія ніколи не здійснювала процедур фактичного контролю (інвентаризацій) і не веде бухгалтерських записів з обліку запасів. Вартість запасів у балансі 142 500 у. о. на кінець року, 130 000 у. о. – на початок року.

4. У результаті неефективної системи контролю за здійсненням платежів службовець компанії розтратив за останні два роки 4 500 у. о., з яких 1 300 у. о. відносяться на період, що перевіряється.

За іншими статтями організація й ведення обліку в компанії оцінюється задовільно, показники звітності характеризуються як достовірні, повні, операції як такі, що відповідають вимогам чинного законодавства.

Кейс 2

Ви призначені незалежним аудитором підприємства, що випускає електроприлади побутового призначення й запасні частини до них. Виробничий процес підприємства включає виготовлення окремих деталей приладів, складання готових виробів, перевірку й маркування кожного приладу, упакування приладів для відправлення покупцям.

На підприємстві не ведеться безперервного обліку запасів, а їхня вартість у балансі визначається, виходячи з інвентаризації запасів станом на кінець фінансового року – 31 грудня. Відповідно до облікової політики підприємство проводить повну інвентаризацію запасів кожні три місяці. На підприємстві також відсутній відділ внутрішнього аудиту.

Поясніть ваші дії до, під час та після інвентаризації запасів та роз'ясніть менеджерам підприємства ризики системи внутрішнього контролю, надайте рекомендації щодо їхнього усунення.

Кейс 3

На основі нижченаведеної інформації складіть прогноз доходу від продажу квитків на 2017 фінансовий рік, визначте, наскільки близькою повинна бути величина відображеного в звітності доходу від продажу квитків до вашого прогнозу, щоб ви визнали дохід від продажу квитків відбитим у звітності достовірним. Як можна пояснити різницю, що виникла?

Бейсбольна команда «Бурлінгтонські бджоли» проводить змагання в Лізі північно-західного узбережжя. Команда посіла 2 місце за результатами змагань 2017 р. з рахунком 87–57. «Бджоли» встановили новий рекорд за кількістю присутніх уболівальників на матчах сезону 2017 р. – 434 348 осіб, у порівнянні з показником 390 000 уболівальників на матчах сезону 2016 р.

Відповідно до умов договору-зобов'язання про надання банківської позики, «Бджоли» повинні щорічно подавати банку свою фінансову звітність, що пройшла аудиторську перевірку. Останні 5 років аудит фінансової звітності «Бджіл» проводила бухгалтерська фірма, що належить сертифікованим громадським бухгалтерам Хікмену і Сноудену.

Одна з основних процедур цього аудиту включає в себе тестування доходу від продажу квитків. Сума доходу від продажу квитків склала близько 1 900 000 доларів за сезон 2016 р. У попередні роки план проведення аудиту передбачав детальне тестування рахунків доходу для отримання впевненості в тому, що дані про дохід від продажу квитків відображені у звітності достовірно.

Мішель Крамме призначили новим менеджером з аудиту даних за 2017 р. (у попередні роки він займав посаду штатного аудитора при перевірці звітності «Бджіл»). Отримавши нове призначення і знаючи про тривалий і трудомісткий процес детального тестування продажів квитків «Бджіл», Крамме зайнялася пошуком більш ефективних шляхів збору аудиторських доказів по суті щодо доходу від продажу квитків через застосування аналітичних процедур.

Ще при першій зустрічі з керівництвом «Бджіл» у зв'язку із завданням з аудиту звітності за 2017 р. Крамме дізналася, що «Бджоли» користуються послугами зовнішньої компанії «Tickets R Us» для організації перевірки

квитків при вході на внутрішні матчі. За умовами контракту компанія «Tickets R Us» повинна збирати корінці перевірених квитків, щоб згодом подати звіт про їхню кількість по кожному матчу. Хоча компанія «Tickets R Us» не поділяє загальну інформацію про кількість квитків на різні цінові категорії, Крамме вважає, що можливо розробити аналітичну процедуру, використовуючи дані незалежного підрахунку загальної кількості квитків і дані аудиту попередніх періодів. Щоб дослідити можливість цього, Мішель доручила штатному аудитору зібрати деяку інформацію щодо відображених у звітності доходів від продажів квитків.

Нижче надана інформація, отримана цим аудитором на основі даних бухгалтерських записів клієнта, компанії «Tickets R Us» і даних робочих документів аудиту попередніх років:

Кількість присутніх на матчах уболівальників, 2017 р.:

Загальна кількість 434 348 людина.

Кількість матчів, 2017 р.:

Матчі, що проводяться в робочі дні тижня – 43.

Матчі, що проводяться у вихідні дні – 29.

На основі даних робочих документів аудиту попередніх років можна зробити висновок, що середня відвідуваність матчів у вихідні дні на 25 % вища, ніж в інші дні тижня.

Ціни на квитки на один матч в сезоні 2017 р.:

Клубні \$ 10.

Місця в ложі \$ 6.

Звичайні місця:

- квитки для дорослих \$ 4;
- дитячі квитки (пільгові) \$ 2.

Порівняння цін на квитки за сезон 2016 р. і сезон 2017 р. показало, що в середньому ціни зросли на 10 %.

<i>Категорії проданих квитків</i>	<i>На матчі, що проводяться в робочі дні тижня</i>	<i>На матчі, що проводяться у вихідні дні</i>
Клубні	30 %	25 %
Ложа	35 %	30 %
Звичайні дорослі	20 %	25 %
Дитячі (пільгові)	15 %	20 %

Дані робочої документації з аудиту, що проводився в попередні роки, показують, що структура категорій проданих квитків залишалася практично незмінною протягом кількох останніх років.

Кількість проведених рекламних акцій на матчах

У робочі дні тижня – 7.

У вихідні дні тижня – 10.

Дані робочої документації з аудиту за попередні роки показують, що відвідуваність матчів зростала в середньому на 10 % у ті дні, коли проводилися рекламні акції (безкоштовна роздача бейсбольних кепок, плакатів, організація розважальних заходів).

Додатково поясніть, у чому полягають переваги застосування аналітичних процедур в якості перевірок по суті. Якщо команда аудиторів, найнятих для проведення аудиту для «Бджіл», прийме рішення використовувати у своїй роботі аналітичні процедури, яким чином зміниться план проведення аудиту у порівнянні з планом попередніх років?

Вкажіть, чи вважаєте ви обов'язковим використання аналітичних процедур в якості перевірок по суті при проведенні аудиту фінансової звітності «Бджіл» за 2017 р.

Кейс 4

Перевірте правильність розрахунку витрат на зарплату готелю й рівня заробітної плати, використовуючи процедури аналітичного огляду, зробіть відповідні висновки на основі нижчеподаної інформації:

Фірма К має готель, в якому бар, ресторан і номери – основне джерело прибутку. В готелі 100 двомісних кімнат, які можуть бути орендованими й одним клієнтом (оплата за кімнату становить 250 у. о. на одну особу, 300 у. о. – на двох).

Готель обслуговується 50-ма службовцями, заробітна плата яким видається щотижня готівкою, та 10-ма – щомісяця чеками. Починаючи з 1 квітня 2017 р. заробітна плата всім службовцям збільшена на 5 %. Від річного прибутку готелю відповідно до угоди про індивідуальне страхування нараховується 10,5 %, а для тих, хто одержують зарплату щомісяця, – ще й 5 % у Пенсійний фонд.

Загальна сума витрат на заробітну плату за місяць складається з урахуванням наступного:

- щотижнева оплата роботи за тиждень, що завершився 7 січня 2017 р., – 30 000 у. о.;

- щомісячна оплата роботи за місяць, що завершився 31 січня 2017 р., – 45 800 у. о.

Заявлена загальна сума витрат на оплату праці за поточний рік у 2 560 000 у. о.

Інформація для розрахунку виторгу від реалізації номерів готелю на кінець 2017 р.:

Місяць	Ступінь зайнятості за звітний рік, %	
	Номерів	Ліжок
Січень	65	41
Лютий	67	48
Березень	71	51
Квітень	70	52
Травень	65	47
Червень	63	44
Липень	60	45
Серпень	57	46
Вересень	61	52
Жовтень	58	43
Листопад	63	47
Грудень	63	47

Структура виторгу, у. о.

	2016 р.	2017 р.
Бар	4 009 870	4 350 000
Ресторан	3 498 760	3 675 890
Задача номерів	6 003 210	6 227 100
Усього	13 511 840	14 252 990

Кейс 5

Укажіть із позицій аудитора, положення яких П(С)БО були порушені, оцініть вплив порушень на фінансову звітність, надайте правильний варіант бухгалтерських записів у наступних господарських ситуаціях ПАТ «АВС»:

1. Прийнято в операційну оренду устаткування вартістю 6 200 грн строком на 2 роки, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 10   Кт 684   6 200 грн
 Дт 641   Кт 684   1 240 грн.

2. Господарським способом здійснена прибудова до будинку адміністративного корпусу. Вартість витрачених будівельних матеріалів склала 5 000 грн, нарахована заробітна плата робітникам-будівельникам – 4 000 грн, ЄСВ – згідно діючого законодавства, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 92	Кт 205	5 000 грн
Дт 92	Кт 661	4 000 грн
Дт 92	Кт 65	1 600 грн.

3. Керівництвом ухвалене рішення про використання сервера провайдера для розміщення реклами своєї продукції, укладений договір на суму 120 грн, у т. ч. ПДВ, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 154	Кт 685	100 грн
Дт 641	Кт 685	20 грн.

4. Закуплені матеріали у вітчизняного постачальника на 9 200 грн (включаючи ПДВ), вантажникам за розвантаження матеріалів нараховано 230 грн, розмір ЄСВ – згідно законодавству, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 201	Кт 631	9 200 грн
Дт 641	Кт 631	1 533 грн
Дт 93	Кт 661	230 грн
Дт 93	Кт 65	9 грн.

5. Протягом місяця витрачені матеріали за обліковими цінами: для виготовлення продукції основного виробництва – 4 900 грн; для загально виробничих потреб – 1 500 грн; для адміністративних цілей – 1 300 грн; на упакування продукції – 800 грн, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 23	Кт 201	4 900 грн
Дт 91	Кт 201	1 500 грн
Дт 92	Кт 201	1 300 грн
Дт 93	Кт 201	800 грн.

Обліковою політикою підприємства установлений ТЗВ у розмірі 10 %.

6. В облікових записах відображені залишки матеріалу А на початок місяця у величині 300 кг по 5 грн, протягом місяця закупівлі матеріалів провадилися партіями: 1 200 кг по 5,2 грн, 800 кг по 6,35 грн, 650 кг по

5,95 грн, 720 кг по 6,2 грн, 350 кг по 6,25 грн. Обліковою політикою підприємства визначене використання методу середньозваженої ціни при вибутті запасів. Протягом березня місяця поточного року матеріал А використовувався на виробництво основної продукції в цеху 1. Залишок матеріалу А на кінець періоду склав 1700 кг. Матеріальні витрати за місяць оформлені проведенням:

Дт 23   Кт 201   12 939 грн.

7. Придбано свердлильний верстат за 2 400 грн, у т. ч. ПДВ, транспортування й установка верстата здійснені власними силами та склали: нарахована зарплата 400 грн, ЄСВ – згідно законодавству, послуги автоцеха (допоміжне виробництво) 100 грн, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 10	Кт 685	2 000 грн
Дт 641	Кт 685	400 грн
Дт 92	Кт 661	400 грн
Дт 92	Кт 65	160 грн
Дт 92	Кт 23 доп.	100 грн.

8. Безоплатно отриманий верстат, справедлива вартість якого на дату отримання 3 000 грн, витрати на транспортування і монтаж отриманого верстата 400 грн без ПДВ, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 15	Кт 685	3000 грн
Дт 15	Кт 685	400 грн
Дт 641	Кт 685	80 грн.

Кейс 6

Проведіть аналітичний огляд наданих даних фірми К та надайте свої висновки на основі вивчення наступних даних:

Аудитор проводить попередню перевірку фірми К за 3 квартали поточного року на основі балансу і фрагмента звіту про фінансові результати (без урахування оподаткування й вилучення коштів):

Баланс, тис. у. о.

Актив	за 9 міс. поточного року	на початок поточного року	Пасив	за 9 міс. поточного року	на початок поточного року
Необоротні активи			Власний капітал		
Нематеріальні активи, у т. ч.			Статутний капітал	2 000	2 000
Організаційні витрати	750		Резервний капітал	680	680
Патенти, ліцензії	680		Нерозподілений прибуток	6 320	4 830
Основні засоби	7 596	5 846			
Довгострокові фінансові інвестиції	460				
Разом	9 486	5 846	Разом	9 000	7 510
Оборотні активи			Довгострокові зобов'язання	720	750
Дебітори	518	1 850	Поточні зобов'язання		
Кошти	610	936	Кредиторська заборгованість за товари й послуги	1 000	1 020
Інші оборотні активи	106	648	Разом	1 000	1 020
Разом	1 234	3 434			
Баланс	10 720	9 280	Баланс	10 720	9 280

Фрагмент звіту про фінансові результати, тис. у. о.

	за 9 міс. поточного року	за минулий рік
Виторг від реалізації	24 000	41 000
Собівартість реалізованої продукції	19 922	34 020
Витрати на збут	1 388	2 810
Адміністративні витрати	1 580	2 660
Прибуток від операційної діяльності	1 110	1 510
Фінансові витрати	680	840
Дохід від участі в капіталі	40	–
Чистий прибуток	470	670

Кейс 7

На основі наданої інформації підприємства-клієнта перевірте правильність установлення рівня істотності на стадії планування:

Баланс, тис. у. о.

	На початок поточного року
Актив	
1. Необоротні активи	
Основні засоби й нематеріальні активи	6 425
Довгострокові фінансові інвестиції	533
Разом по розділу 1	6 958
2. Оборотні активи	
Запаси	913
Дебітори й поточні фінансові інвестиції	3 520
Кошти та їхні еквіваленти	165
Разом по розділу 2	4 598
Баланс	11 556
Пасив	
1. Власний капітал	
Статутний капітал	4 453
Резервний капітал	2 052
Нерозподілений прибуток	1 304
Разом по розділу 1	7 809
2. Довгострокові зобов'язання	486
3. Поточні зобов'язання	
Кредиторська заборгованість за товари й послуги	3 261
Разом по розділу 3	3 261
Баланс	11 556

Фрагмент звіту про фінансові результати, тис. у. о.

	за минулий рік	за 2 півріччя минулого року	за 1 півріччя поточного року
Виторг від реалізації	15 910	7 629	8 437
Собівартість реалізованої продукції	14 167	6 797	6 990
Валовий прибуток	1 743	832	1 447
Інші операційні витрати	533	250	434
Прибуток від операційної діяльності	1 210	582	1 013
Інші витрати	342	142	633
Фінансовий результат	1 210	582	500
Податок на прибуток	440	204	350
Чистий прибуток	428	236	30

Додаткові дані:

Сума виторгу, запланована на поточний рік – 17 млн у. о., витрати на оплату послуг аудитора відповідно до договору за цей період – 20 000 у. о.

Істотність торік була визначена аудитором на рівні 120 000 у. о., цього року вона планувалася на рівні 90 000–100 000 у. о. Визначено наступні рівні істотності показників: прибуток від фінансово-господарської діяльності – 5 % (ураховуються дані другого півріччя минулого й першого півріччя поточного року); запланований за рік виторг – 2 %, валюта балансу (за минулий рік) – 2 %.

Кейс 8

Фірма К звернулася в аудиторську фірму для оцінки нанесеного збитку будівельною організацією, що здійснювала ремонт на території складських приміщень фірми К.

Встановіть, які докази необхідно зібрати аудиторіві для визначення оцінки заподіяного збитку і які методи використовувати при цьому в кожному з двох варіантів розвитку подій:

1) ремонт на території складських приміщень фірми К став причиною виникнення пожежі, внаслідок якого повністю згоріли всі матеріальні цінності, що зберігалися на складі;

2) ремонт на території складських приміщень фірми К став причиною прориву у водопостачальних мережах. У результаті затоплення складських приміщень матеріальні цінності стали повністю або частково непридатні для виробничого споживання.

Кейс 9

На підставі нижчеподаних даних визначте основні напрями перевірки, що стосуються проблем нематеріальних активів і довгострокових інвестицій, та підходи до оцінки ризику довгострокових інвестицій.

Фірма К є інженерною фірмою з головним офісом у Києві й представництвами по всій Україні. Керівництво фірмою здійснюється ефективно, дані по підрозділах щомісяця звіряються із плановими даними, відхилення розглядаються на засіданнях Ради директорів. У плані на 2017 р. передбачено придбання часток участі в інших підприємствах.

Фірма проводить політику розвитку й розширення своєї діяльності, планує почати виробництво нової продукції. Цього року були капіталізовані витрати майбутніх періодів в 680 000 грн (спочатку заплановані на рівні 500 000 грн).

Протягом року фірма К придбала фірму Н, сплативши за неї 1,75 млн грн (ринкова вартість перевищує чисту вартість активів на 750 тис. грн). Фірма Н являє собою приватне підприємство, у якому 95 % обігу становить виторг від виробництва й реалізації одного патентованого продукту. Після дати придбання аналогічний продукт почала випускати зарубіжна фірма, що призвело до зниження виторгу від реалізації цього продукту на 30 %.

Інвестиції фірми К за 9 місяців поточного року представлені придбанням 15 % пакета акцій конкурента – підприємства А, у якому фірма К має намір придбати контрольний пакет акцій.

Фірма К взяла значні короткострокові кредити на фінансування різних проектів на умовах надання кредиторам частини прибутку фірми К протягом трьох років. Документи підтвердили успішність проектів, фінансованих за рахунок кредитів.

Кейс 10

Визначте перелік аудиторських процедур, які варто виконати аудиторів при перевірці величини дебіторської заборгованості в наступних умовах:

Фірма К спеціалізується на дизайні, розробці й установці устаткування для ательє пошиття одягу. Звітний рік закінчується 31 грудня, однак аудиторі вирішили частину тестів провести на проміжну дату (10 листопада).

При розрахунках за виконану роботу виписуються копії рахунків-фактур: один екземпляр залишається в покупця, другий повертається на склад, третій передається у відділ реалізації. Наприкінці кожного періоду зві-

ряються дані аналітичного й синтетичного обліку по рахунку «Прибуток від реалізації» і дебіторської заборгованості.

При реалізації послуг (дизайн, консультації) на комп'ютері ведеться облік витрат робочого часу персоналу. Періодично звіряються дані по договорах на виконання робіт з витратами робочого часу в регістрах бухгалтерського обліку. Наприкінці кожного періоду роздруковується документ, у якому представлені деталі виконаних операцій (зокрема, витрати праці, коштів, кількість виготовленої продукції).

Щомісяця від кожного замовника одержують підтвердження розрахунків. Наприкінці місяця друкується сальдо по кожному дебітору з відбиттям суми простроченої заборгованості й строку її можливого погашення. Щомісяця головний бухгалтер або уповноважена особа телефонує тим покупцям, чий строк боргу перевищує 60 днів, і нагадує про це. По закінченні 90 днів відправляють лист-нагадування, ще через 14 днів – лист-вимогу. Потім через три тижні покупець одержує листа від юриста з попередженням, що до нього може бути пред'явлений позов у судовому порядку.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ТВОРЧІ ЗАВДАННЯ

У рамках навчальної програми передбачене виконання індивідуальних творчих завдань як невід'ємної складової процесу навчання. Структура індивідуального завдання представлена **рефератом та індивідуальним дослідженням**.

Результати написання й доповіді за змістом реферату включаються до складу поточного контролю, результати дослідження – до складу підсумкового контролю знань по дисципліні.

Тема **реферату** обирається студентом самостійно з наведеного переліку відповідно до його наукових інтересів.

Теми рефератів

1. Зміна змісту аудиту в процесі його еволюції.
2. Спонукальні мотиви (передумови) розвитку аудиту.
3. Еволюція аудиту в розвинених країнах світу (з деталізацією по країнах).
4. Розвиток аудиту в Україні.
5. Актуальність постулатів Мауца й Шарафа в умовах сучасного аудиту.
6. Управління аудиторською діяльністю в розвинених країнах світу (з деталізацією по країнах).
7. Роль міжнародних організацій в управлінні аудиторською діяльністю.
8. Зміна вітчизняних нормативних вимог у частині організації й проведення перевірок у сучасних умовах господарювання.
9. Порівняльний аналіз вітчизняних і закордонних вимог з організації й проведення аудиторських перевірок.
10. Оцінка ефективності використання міжнародних стандартів аудиту в умовах вітчизняної аудиторської практики.
11. Вплив процесів інтеграції й гармонізації обліку на регламентацію аудиторської діяльності.
12. Актуальність етичних принципів аудиту в сучасних умовах перевірки.
13. Конфлікт нормативних вимог з організації й проведення аудиту в умовах конкретної перевірки.
14. Зміна змісту договору на проведення аудиту (надання аудиторських послуг) в умовах конкретної перевірки.

15. Порівняльний аналіз змісту листа-зобов'язання у вітчизняній і закордонній практиці аудиту.
16. Зміст робочої документації аудитора залежно від умов перевірки.
17. Зміст загального плану й детальної програми аудиту в умовах конкретної перевірки.
18. Розширення асортименту аудиторських послуг у сучасних умовах господарювання.
19. Сутність процесу консультування в галузі управління трудовими ресурсами.
20. Сутність процесу консультування підприємств малого бізнесу.
21. Сутність процесу консультування в галузі аналізу господарської діяльності.
22. Сутність процесу консультування в частині використання комп'ютерних інформаційних систем.
23. Вплив внутрішнього контролю на зміст й обсяг зовнішнього аудиту.
24. Контроль якості роботи внутрішнього й зовнішнього аудитора.
25. Структура й організація роботи аудиторської фірми в Україні й закордонних країнах.
26. Вітчизняний і закордонний досвід підготовки й підвищення кваліфікації аудиторів.
27. Міжнародні та європейські професійні організації аудиторів і їхня діяльність.
28. Особливості аудиту консолідованої звітності.
29. Оцінка аудитором подій після дати балансу.
30. Аудит процесу виробництва.
31. Аудит процесу реалізації.
32. Аудит процесу постачання.
33. Концепція діючого підприємства в аудиті.
34. Види відповідальності аудиторів.
35. Сутність і зміст інформаційного й технічного забезпечення аудиторської діяльності.

Реферат повинен бути чітко структурований, складатися із вступу, пунктів основного матеріалу, висновків, списку використаних джерел (не менше 5).

За згодою викладача, що веде практичні заняття, студент може виконати реферат на тему, не передбачену в запропонованому переліку або деталізувати запропоновану тему відповідно до власних наукових інтересів.

Роботи, що не відповідають вимогам або викликають сумнів у самостійності розробки, повертаються на доопрацювання. Доповідь за змістом реферату здійснюється на практичному занятті в аудиторії.

Індивідуальне дослідження являє собою виконання наукових пошуків з метою поглиблення отриманих теоретичних знань у частині організації й проведення аудиту окремої облікової ділянки або напряму діяльності підприємства.

Дослідження являє собою виклад послідовності дій керівника аудиторської групи, що займається перевіркою умовного підприємства. Студентові запропоновано на підставі вивченого матеріалу й рекомендованої літератури здійснити ситуаційне моделювання організаційних аспектів і методології аудиторської перевірки за конкретним питанням на прикладі умовного підприємства. За результатами дослідження студент подає свої міркування у вигляді аналітичної записки й розробленої програми аудиту. Перелік використаної літератури повинен включати не менше 5 джерел.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Як керівник аудиторської групи роз'яснить своїм асистентам **організаційні** (мета, завдання, предмет, об'єкти перевірки, джерела інформації) та **методологічні** аспекти (послідовність перевірки, використовувані прийоми й методи) за такими **ділянками** підприємства-клієнта:

- 1) система організації й ведення обліку;
- 2) стан звітності (можлива деталізація за формами фінансової звітності – баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки);
- 3) прогнозна фінансова інформація;
- 4) необоротні активи (можлива деталізація за складовими необоротних активів: основні засоби, нематеріальні активи, довгострокові фінансові інвестиції, інші необоротні матеріальні активи, капітальні інвестиції тощо);
- 5) запаси (можлива деталізація за складовими запасів: виробничих запасів, готової продукції, товарів);

6) собівартість виробленої продукції (можлива деталізація за видами витрат: виробничі витрати чи їхні складові – матеріальні витрати, витрати з оплати праці, відрахування на соціальні заходи, витрати на амортизацію тощо, адміністративні, фінансові витрати, витрати на збут тощо);

7) наявність й рух грошових коштів (можлива деталізація за видами коштів – у касі, на рахунках у банках тощо);

8) заборгованість (можлива деталізація за видами – дебіторська чи кредиторська, короткострокова чи довгострокова, заборгованість покупців і замовників, перед постачальниками й підрядниками, за позикою тощо);

9) поточні фінансові інвестиції;

10) розрахунки (можлива деталізація за видами розрахунків – з різними дебіторами, з підзвітними особами, за податками і платежами з конкретизацією за ПДВ, податком на прибуток, ПДФО тощо, з органами соціального страхування, з оплати праці, із працівниками за іншими операціями);

11) капітал (можлива деталізація за видами капіталу – власний, позиковий, зареєстрований тощо);

12) доходи (можлива деталізація за напрямками отримання доходів чи видами діяльності підприємства-клієнта);

13) фінансові результати;

14) фінансовий стан;

15) операції при ліквідації підприємства-клієнта.

Надайте власні рекомендації щодо використання результатів перевірки в управлінні підприємства-клієнта.

За згодою лектора студент може виконати дослідження на тему, не передбачену в запропонованому переліку або видозмінити тему відповідно до власних наукових інтересів.

ТЕСТ-ТРЕНІНГ

Поточне тестування як дієвий інструмент перевірки засвоєних теоретичних знань і практичних умінь здійснюється викладачем, який веде практичні заняття, як різновид поточного контролю знань студентів протягом семестру.

Студентам пропонуються закриті тести з варіантами відповідей. При цьому правильним може бути залежно від питання один або кілька варіантів відповіді. У випадку концептуальної незгоди з формулюванням студент може запропонувати свій варіант відповіді.

Перелік тестів, запропонованих конкретному студенту або академічній групі, визначається викладачем, який веде практичні заняття, відповідно до навчальної програми дисципліни.

Оцінка результатів тестування включається в загальну оцінку поточного контролю.

1. Термін «аудитор» походить від латинського дієслова, що означає:

- 1) перевіряти;
- 2) вислухувати, слухати;
- 3) засвідчувати;
- 4) підтверджувати.

2. Потреба в аудиті викликана:

- 1) необхідністю одержання інформації для керування;
- 2) залежністю наслідків прийнятих рішень від якості інформації;
- 3) необхідністю підтвердження достовірності й правдивості фінансової звітності;
- 4) усі відповіді правильні.

3. Сутність аудита полягає у:

- 1) перевірці правильності ведення бухгалтерського обліку й складання звітності;
- 2) наданні допомоги в розрахунку податків і консультуванні з фінансових і правових питань;
- 3) підприємницькій діяльності по незалежній експертизі фінансової звітності;
- 4) усі відповіді правильні.

4. Аудиторська діяльність в Україні регулюється:

- 1) державою;
- 2) суспільними професійними аудиторськими організаціями;
- 3) договорами на надання аудиторських послуг;
- 4) не регулюється.

5. Обов'язковий аудит проводиться:

- 1) у випадках, встановлених законодавством;
- 2) за рішенням суб'єкта господарювання;
- 3) за дорученням фінансових або податкових органів;
- 4) аудит завжди проводиться на добровільній основі.

6. Аудиторська фірма має право:

- 1) надавати консультаційні послуги;
- 2) здійснювати аудиторські перевірки;
- 3) здійснювати торговельну діяльність;
- 4) здійснювати посередницьку діяльність.

7. До послуг, сумісних із проведенням у суб'єкта господарювання обов'язкової аудиторської перевірки, відносяться:

- 1) складання фінансової звітності;
- 2) складання управлінської звітності;
- 3) аналіз фінансової й господарської діяльності;
- 4) консультаційні послуги з питань податкового законодавства.

8. Підставою для анулювання сертифіката аудитора є:

- 1) рішення суду;
- 2) рішення Аудиторської палати України;
- 3) припинення дії ліцензії;
- 4) сертифікат аудитора не може бути анульовано.

9. Максимальний загальний розмір частки засновників (акціонерів) аудиторської фірми, які не є аудиторами, у її статутному капіталі, складає:

- 1) 20 %;
- 2) 30 %;

- 3) 50 %;
- 4) 70 %.

10. Сертифікацію аудиторів в Україні здійснює:

- 1) Спілка Аудиторів України;
- 2) Аудиторська Палата України;
- 3) Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України;
- 4) Міністерство фінансів України.

11. Максимальний термін дії сертифіката аудитора становить:

- 1) 1 рік;
- 2) 3 роки;
- 3) 5 років;
- 4) 10 років.

12. Що з нижче перерахованого визначає поведінку аудитора під час перевірки?

- 1) робота повинна відповідним чином плануватися аудитором і контролюватися керівництвом аудиторської фірми;
- 2) аудиторська перевірка повинна проводитися особою, що має необхідну підготовку;
- 3) повнота інформації фінансової звітності є достатньою, якщо інше не зазначено в аудиторському звіті;
- 4) аудитор повинен дослідити структуру внутрішнього контролю, щоб спланувати проведення аудиту, визначити характер і необхідну кількість перевірок.

13. Яка організація вповноважена вести реєстр аудиторських фірм і аудиторів в Україні?

- 1) Спілка Аудиторів України;
- 2) Аудиторська Палата України;
- 3) Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України;
- 4) Міністерство фінансів України.

14. Міжнародні стандарти аудиту розробляються:

- 1) Міжнародною федерацією бухгалтерів;
- 2) Американським Інститутом Сертифікованих Суспільних Бухгалтерів;

- 3) Всесвітньою торговельною організацією;
- 4) Аудиторською палатою України.

15. Залежно від суб'єкта аудит підрозділяють на:

- 1) обов'язковий і добровільний;
- 2) зовнішній і внутрішній;
- 3) первинний і повторний;
- 4) аудит фінансової звітності, погоджений аудит, операційний аудит.

16. Для зовнішнього аудиту характерні наступні риси:

- 1) здійснюється періодично, зазвичай з інтервалом в один рік;
- 2) здійснюється працівниками підприємства;
- 3) для забезпечення незалежності зовнішній аудитор підкоряється правлінню компанії;
- 4) аудит організаційно й фінансово не залежить від клієнта.

17. Для внутрішнього аудиту характерні наступні риси:

- 1) внутрішні аудитори не є працівниками підприємства;
- 2) звітність внутрішнього аудитора не стандартна;
- 3) головне завдання внутрішнього аудиту – забезпечення потреб керівників підрозділів у частині прийняття своєчасних рішень;
- 4) внутрішній аудитор забезпечує контроль збереження власності підприємства.

18. Що повинен зробити зовнішній аудитор, якщо має намір використовувати результати роботи внутрішнього аудитора?

- 1) відмовитися від цього наміру, якщо внутрішній аудитор має досвід роботи на посаді менше 3 років;
- 2) зробити посилання на внутрішніх аудиторів у своєму звіті;
- 3) оцінити роботу внутрішніх аудиторів, щоб підтвердити її адекватність для цілей зовнішнього аудиту;
- 4) зменшити на відповідну суму свій гонорар.

19. Відмінність внутрішнього аудиту від зовнішнього полягає в:

- 1) методах перевірки;
- 2) об'єктах перевірки;

- 3) організації роботи й звітності;
- 4) відмінності відсутні.

20. Під підтверджуючим аудитом розуміють:

- 1) проведення аудиторської перевірки на підставі оцінки системи внутрішнього контролю;
- 2) перевірку достовірності всіх бухгалтерських документів і звітності;
- 3) концентрацію аудиторської роботи в галузях з більш високим можливим ризиком;
- 4) видачу позитивного аудиторського висновку.

21. Аудит, заснований на оцінці ефективності системи внутрішнього контролю, представляє собою:

- 1) підтверджуючий аудит;
- 2) аудит, що базується на ризику;
- 3) системно-орієнтований аудит;
- 4) внутрішній аудит.

22. Операційний аудит – це:

- 1) перевірка господарської системи з точки зору її ефективності;
- 2) перевірка фінансової звітності без детального вивчення системи внутрішнього контролю;
- 3) перевірка фінансової звітності з метою визначення її достовірності;
- 4) перевірка, заснована на підтвердженні достовірності всіх бухгалтерських документів і звітності.

23. Проведення аудиту є обов'язковим для:

- 1) публічних акціонерних товариств;
- 2) банків;
- 3) малого бізнесу;
- 4) всіх юридичних осіб.

24. Для забезпечення відповідності перевірок нормативним вимогам аудиторська фірма зобов'язана:

- 1) наймати на роботу працівників з досвідом аудиторських перевірок;

- 2) розробляти положення й процедури контролю якості аудиту;
- 3) передати відповідальність за планування аудиту клієнтові;
- 4) уникати використання стандартизованих форм робочих документів.

25. Принцип «професіоналізм і компетентність» означає:

- 1) обов'язок аудитора й аудиторських фірм забезпечити збереження документів, одержаних у ході аудиторської перевірки від підприємства;
- 2) обов'язок володіння необхідним обсягом знань і навичок, що дозволяють аудиторів кваліфіковано і якісно надавати аудиторські послуги;
- 3) дотримання аудитором загальних моральних норм поведіння;
- 4) обов'язковість неупередженості й відсутність будь-якого впливу.

26. Принцип «об'єктивність» означає:

- 1) обов'язок володіння необхідним обсягом знань і навичок, що дозволяють аудиторів кваліфіковано і якісно надавати професійні послуги;
- 2) відсутність в аудитора фінансової зацікавленості в справах підприємства, що перевіряється;
- 3) обов'язок неупередженості й відсутність будь-якого впливу при розгляді професійних питань і формуванні суджень і висновків;
- 4) дотримання аудитором загальних моральних норм поведіння.

27. Принцип «незалежність» означає:

- 1) аудитор неупереджено ставиться до клієнта;
- 2) аудитор настроєний критично під час перевірки;
- 3) аудитор має зобов'язання винятково перед третьою стороною;
- 4) аудитор захищає інтереси власника підприємства.

28. Що з нижче наведеного є порушенням етичних принципів?

- 1) партнер аудиторської фірми відмовляється від подальшої діяльності в якості аудитора і переходить на роботу в компанію-клієнта аудиторської фірми;
- 2) гонорар за проведення аудиторської перевірки сягає 60 % річного чистого прибутку клієнта;

- 3) сусід партнера аудиторської фірми є власником підприємства-клієнта фірми;
- 4) партнерові аудиторської фірми належить 40 % акцій компанії, що перевіряється.

29. Що з нижче наведеного є порушенням професійної етики відповідно до міжнародних стандартів аудиту?

- 1) аудитор надає консультаційні послуги клієнтові аудиторської фірми;
- 2) аудитор є автором наукового дослідження в галузі обліку;
- 3) батько партнера аудиторської фірми володіє акціями клієнта фірми;
- 4) аудитор розміщує оголошення про зміну адреси свого офісу.

30. У якому з наступних випадків незалежність і об'єктивність аудитора НЕ вважається порушеною?

- 1) аудитор надавав підприємству, що перевіряється, послуги зі складання звітності;
- 2) аудитор є власником підприємства, що перевіряється;
- 3) аудитор є близьким родичем засновником підприємства, що перевіряється;
- 4) аудитор надавав послуги з навчання персоналу підприємства в рамках підвищення кваліфікації.

31. Незалежність відділу внутрішнього аудиту буде посилена, якщо відділ буде звітувати:

- 1) головному бухгалтерові;
- 2) власникам;
- 3) фінансовому директорові;
- 4) виробничому директорові.

32. Які з нижче перерахованих принципів НЕ є характерними для зовнішнього аудиту?

- 1) договірна (платна) основа виконання робіт;
- 2) періодичність здійснення;
- 3) здійснення професіоналами, які не є працівниками підприємства;
- 4) надання звіту і висновку винятково для внутрішнього користування керівництву підприємства.

33. Які з нижче перерахованих функцій НЕ можуть бути виконані одним працівником бухгалтерії?

- 1) відбиття господарських операцій з обліку розрахунків з поставальниками й покупцями;
- 2) ведення касової книги й відбиття господарських операцій з обліку касових операцій;
- 3) відбиття господарських операцій з обліку виробничих запасів і ведення складського обліку запасів;
- 4) відбиття господарських операцій з обліку основних засобів і виробничих запасів.

34. Аудитор готує і надає клієнтові лист-зобов'язання про здійснення аудиторської перевірки:

- 1) на початку перевірки;
- 2) у середині перевірки;
- 3) наприкінці перевірки;
- 4) лист не надається клієнтові.

35. Які з наведених нижче пунктів НЕ включаються в лист-зобов'язання про здійснення аудиторської перевірки?

- 1) завдання аудиту фінансової звітності;
- 2) відповідальність керівництва за надану фінансову звітність;
- 3) обсяги аудиту;
- 4) вид аудиторського висновку.

36. Основним документом, що регламентує взаємини клієнта й аудитора, є:

- 1) договір на проведення аудиторської перевірки;
- 2) лист-зобов'язання про згоду на проведення аудиту;
- 3) національні нормативи аудиту;
- 4) міжнародні стандарти аудиту.

37. Оцініть ситуацію наявності у договорі на проведення аудиторської перевірки наступного пункту: «Аудиторська фірма не несе матеріальної відповідальності за достовірність аудиторського висновку»:

- 1) це можливо при досягненні подібної домовленості із клієнтом;
- 2) це особливість аудиторської діяльності;

- 3) це суперечить діючим нормативним актам і суті аудиту;
- 4) це відповідає діючим нормативним актам і суті аудиту.

38. Зміст аудиторської програми визначається:

- 1) національними стандартами аудиту;
- 2) міжнародними стандартами аудиту;
- 3) аудиторською фірмою;
- 4) клієнтом, за замовленням якого проводиться аудиторська перевірка.

39. Програма аудиту остаточно формується аудитором:

- 1) до початку фактичної аудиторської роботи;
- 2) після того, як аудитор зробив висновки щодо системи внутрішнього контролю підприємства, що перевіряється;
- 3) на будь-якому етапі проведення перевірки;
- 4) не формується взагалі.

40. Яку першочергову мету повинен визначити аудитор при складанні програми аудиту?

- 1) визначення корисності отриманих аудиторських доказів;
- 2) обрання техніки аудиту;
- 3) оцінка інформації фінансових звітів;
- 4) розподіл процедур аудиту за термінами.

41. Яке основне призначення робочих документів аудитора?

- 1) забезпечення документального обґрунтування аудиторського звіту й висновку;
- 2) підтвердження відповідності дій аудитора етичним принципам;
- 3) визначення ефективності внутрішнього контролю клієнта;
- 4) документальне підтвердження незалежності аудитора.

42. Протягом якого терміну аудиторі мають зберігати робочі документи за вимогами міжнародних стандартів?

- 1) один фінансовий рік;
- 2) поки клієнт не залучить нового аудитора;
- 3) протягом періоду, не меншого від встановленого чинним законодавством щодо зберігання робочих документів;
- 4) 75 років.

43. У який часовий момент аудиторіві варто розробляти стратегію й тактику перевірки?

- 1) при отриманні запрошення здійснити перевірку;
- 2) при виплаті клієнтом авансу за проведення перевірки;
- 3) на технологічній стадії перевірки;
- 4) на стадії планування аудиту.

44. Чи надається аудиторіві можливість самостійно визначати форми й методи аудиту?

- 1) ні, це визначається нормативними актами України;
- 2) ні, це визначається керівником аудиторської фірми;
- 3) ні, це визначається керівником підприємства, що перевіряється;
- 4) так, це його право.

45. Що з нижче наведеного НЕ здійснюється на етапі планування аудиту?

- 1) одержання знань про бізнес клієнта;
- 2) одержання листа-заявки від замовника;
- 3) визначення рівня істотності для цілей аудиту;
- 4) оцінка внутрішньо властивого ризику й ризику контролю.

46. Результатом оцінки системи внутрішнього контролю є визначення:

- 1) ризику невиявлення;
- 2) ризику контролю;
- 3) аудиторського ризику;
- 4) підприємницького ризику.

47. Аудиторський ризик визначається за формулою:

- 1) $AP = BVP * PK / PH$;
- 2) $AP = BVP + PK + PH$;
- 3) $AP = BVP * PK * PH$;
- 4) $AP = BVP * PK$.

48. Імовірність того, що фінансова звітність істотно перекручена, в результаті чого аудитор може надати невірний висновок, називається:

- 1) властивим ризиком;
- 2) ризиком контролю;

- 3) ризиком, пов'язаним з вибіркою;
- 4) аудиторським ризиком.

49. Аудиторський ризик означає вірогідність того, що:

- 1) аудитор сформулює невірний висновок, якщо фінансова інформація містить істотні викривлення;
- 2) підприємство, що перевіряється, не отримає підтвердження інформації звітності;
- 3) користувач звітності не побачить висновку аудитора;
- 4) аудитор не зрозуміє особливостей бізнес-середовища підприємства, що перевіряється.

50. На який вид ризику аудитор може впливати безпосередньо?

- 1) ризик контролю;
- 2) внутрішньо властивий ризик;
- 3) ризик невиявлення;
- 4) усі види ризику.

51. Як назвати неспівпадіння висновків аудитора, зроблених на основі вибірки, із висновками на основі генеральної сукупності?

- 1) це аудиторський ризик;
- 2) це ризик, пов'язаний з вибіркою;
- 3) це аномальна помилка;
- 4) це особливість аудиторської діяльності.

52. За яких умов відсутній сенс використання аудиторської вибірки?

- 1) аудитор залучив до перевірки експертів;
- 2) аудитор користується допомогою значної кількості асистентів;
- 3) генеральна сукупність складається з невеликої кількості статей значної вартості;
- 4) генеральна сукупність складається з невеликої кількості статей незначної вартості.

53. Для чого потенційний аудитор відправляє запит попередньому аудиторі?

- 1) для використання думки попереднього аудитора у своєму висновку;
- 2) для розуміння причин зміни аудитора;

- 3) для упевненості в якості інформації звітності підприємства, що перевіряється;
- 4) для оцінки всіх аспектів, які мають значення для ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

54. Тести, які виконуються для одержання аудиторських доказів з метою виявлення істотних викривлень фінансової звітності, являють собою:

- 1) процедури перевірки по суті;
- 2) тести контролю;
- 3) оцінку властивого ризику;
- 4) тести аудиторських висновків.

55. Якщо внутрішньо властивий ризик високий, прийнятний рівень ризику невиявлення повинен бути:

- 1) змінним;
- 2) високим;
- 3) низьким;
- 4) помірним.

56. Якщо аудитор збільшує запланований оцінений ризик контролю через неефективність системи контролю, він має збільшити також:

- 1) ступінь використання тестів по суті;
- 2) рівень властивого ризику;
- 3) ступінь використання тестів контролю;
- 4) рівень ризику невиявлення.

57. Який з наступних елементів визначає аудиторські процедури?

- 1) судження аудитора;
- 2) істотність;
- 3) аудиторський ризик;
- 4) система внутрішнього контролю підприємства, що перевіряється.

58. Оцінка системи внутрішнього контролю здійснюється для:

- 1) оцінки й планування масштабу аудиту;
- 2) одержання загальної інформації про підприємство;
- 3) визначення можливості банкрутства підприємства;
- 4) визначення виду аудиторського висновку.

59. Аудиторські стандарти пропонують аудиторам застосовувати оцінку системи внутрішнього контролю клієнта для:

- 1) одержання загальних відомостей про роботу клієнта;
- 2) вибору об'єктів перевірки й методів збору аудиторських доказів;
- 3) визначення відповідальності управлінського персоналу за інформацію звітності;
- 4) складання аудиторського звіту.

60. Поняття суттєвості (матеріальності чи істотності) в аудиті означає:

- 1) рівень оплати праці аудиторів в аудиторській фірмі;
- 2) оцінку вартості робіт за договором;
- 3) максимально припустимий розмір викривлення (помилки);
- 4) максимально можливий рівень аудиторського ризику.

61. Які з перерахованих тверджень є невірними щодо істотності?

- 1) існують статті звітності, щодо яких істотність не перевіряється;
- 2) аудитор оцінює істотність вже на етапі планування перевірки;
- 3) рішення про істотність пов'язані з оцінкою кількості та якості інформації;
- 4) на оцінку істотності впливає урахування аудитором потреб користувачів інформації.

62. Відповідно до міжнародних стандартів аудиту інформація істотна, якщо:

- 1) витрати на її одержання перевищують 10 % аудиторського гонорару;
- 2) пропуск або викривлення інформації можуть вплинути на економічні рішення користувачів, прийняті на основі фінансової звітності;
- 3) існує 80 % кореляції між інформацією і її джерелом;
- 4) вона стосується матеріальних активів підприємства.

63. Яким видом аудиторських доказів є інформація, отримана від економічного суб'єкта й підтверджена третьою стороною в письмовій формі?

- 1) внутрішнім;
- 2) зовнішнім;

- 3) змішаним;
- 4) не є доказом.

64. З яких джерел мають бути отримані найбільш надійні аудиторські докази?

- 1) зовнішніх;
- 2) внутрішніх (в усній формі);
- 3) внутрішніх (у формі документів);
- 4) зібрані самим аудитором.

65. Аудиторськими доказами є:

- 1) інформація, зібрана аудитором у ході перевірки;
- 2) аудиторський звіт;
- 3) аудиторська програма;
- 4) аудиторський висновок.

66. Які з нижче наведених аудиторських доказів є найбільш надійними?

- 1) письмові підтвердження залишків сальдо дебіторської заборгованості, отримані аудитором від дебіторів підприємства;
- 2) усні заяви керівництва щодо оцінки товарно-матеріальних запасів;
- 3) копії касових квитанцій клієнта;
- 4) прогнози розвитку діяльності клієнта.

67. Під аудиторською процедурою сканування розуміють:

- 1) перевірку фактичної наявності матеріальних цінностей і коштів методом огляду й підрахунку;
- 2) перевірку документів і записів в облікових регістрах;
- 3) безперервний поелементний перегляд інформації;
- 4) одержання письмової інформації від клієнта.

68. Аудиторські процедури під час проведення інвентаризації не включають:

- 1) контрольні виміри;
- 2) формування робочих документів;
- 3) ознайомлення з номенклатурою й обсягами запасів;
- 4) аналіз системи внутрішнього контролю.

69. Під аудиторською процедурою підтвердження розуміють:

- 1) одержання письмової відповіді від клієнта або третіх осіб;
- 2) метод порівняння в абсолютних і відносних показниках;
- 3) перевірку арифметичної правильності розрахунків;
- 4) перевірку кількісного і якісного стану об'єктів.

70. Процедури перевірки по суті проводяться з метою:

- 1) підтвердити достовірність фінансової звітності;
- 2) одержати аудиторські докази істотності викривлень звітності;
- 3) перевірити законність проведених господарських операцій;
- 4) перевірити правильність арифметичних розрахунків.

71. До прийомів перевірки операцій і документів по суті не відносять:

- 1) сканування;
- 2) усне опитування персоналу;
- 3) підтвердження;
- 4) аналітичні процедури.

72. Інспектування – це:

- 1) перевірка аудитором записів, документів і матеріальних активів з метою одержання аудиторських доказів;
- 2) спостереження аудитора за процесом або процедурами, виконаними іншими особами;
- 3) перевірка аудитором точності арифметичних розрахунків у первинних документах і бухгалтерських записах;
- 4) перевірка аудитором фактичної наявності матеріальних активів.

73. Для підтвердження яких даних аудитор виконує контроль послідовності нумерації документів щодо відвантаженої продукції?

- 1) наявності або виникнення;
- 2) права власності;
- 3) оцінки;
- 4) повноти.

74. Аудитор перевіряє розподіл зобов'язань щодо операцій з товарно-матеріальними запасами за допомогою:

- 1) опитування персоналу й спостереження за ним;
- 2) методу контролю рахунків;

- 3) аналітичних методів і повторного розрахунку сум у рахунках-фактурах;
- 4) перевірки й зіставлення документації.

75. Що з нижченаведеного з більшою ймовірністю відноситься до шахрайства?

- 1) відбиття в обліку неіснуючих операцій;
- 2) невірне розуміння сутності господарських операцій;
- 3) математичні помилки в облікових даних;
- 4) відсутність обов'язкових реквізитів документів.

76. Що з нижченаведеного є прикладом шахрайства при складанні фінансової звітності?

- 1) керівництво компанією фальсифікує картки складського обліку запасів, таким чином завищує запаси на кінець періоду й занижує собівартість реалізації;
- 2) працівник направляє платежі клієнтів на власні потреби, приховуючи це шляхом віднесення їх на рахунки витрат;
- 3) працівник краде запаси, а нестачу відображає як собівартість реалізації товарів;
- 4) працівник краде інструменти, а нестачу відображає як інші операційні витрати.

77. Яке з наступних тверджень найкраще описує термін «фактор ризику шахрайства»?

- 1) фактори, наявність яких указує, що ризик шахрайства високий;
- 2) фактори, наявність яких часто спостерігалася при обставинах, коли випадки шахрайства мали місце;
- 3) фактори, наявність яких потребує внесення змін у заплановані аудиторські процедури;
- 4) фактори, про виявлення яких при аудиті необхідно повідомляти ревізійній комісії.

78. Що має зробити аудитор, якщо обраний клієнтом замовник не відповідає на запит щодо рівня дебіторської заборгованості?

- 1) послати повторний запит;
- 2) викреслити дебітора з вибірки;

- 3) вибрати інший об'єкт для запиту;
- 4) здійснити альтернативні аудиторські процедури для одержання доказів щодо обраних рахунків дебіторської заборгованості замовника.

79. Поділ генеральної сукупності на дискретні підсукупності, що мають певні характеристики, називається:

- 1) стратифікацією;
- 2) ризиком вибірки;
- 3) випадковою вибіркою;
- 4) суцільною перевіркою.

80. При перевірці за суттю аудитор може зменшити розмір вибірки в наступній ситуації:

- 1) аудитор збільшує оцінку властивого ризику;
- 2) збільшується сума помилок, які аудитор очікує знайти в генеральній сукупності;
- 3) аудитор збільшує оцінку ризику контролю;
- 4) збільшується загальна помилка, яку аудитор готовий визнати припустимою.

81. До аналітичних процедур НЕ відноситься:

- 1) зіставлення залишків по рахунках за різні періоди;
- 2) інвентаризація активів;
- 3) контрольний запуск сировини у виробництво;
- 4) оцінка динаміки зміни показників звітності.

82. Основною метою використання аналітичних методів на заключному етапі аудиторської перевірки є:

- 1) одержання доказів для підтвердження конкретних висновків на підставі перевірки детальної інформації;
- 2) допомога аудиторів в оцінці обґрунтованості зроблених висновків;
- 3) ідентифікація питань, які являють собою зону особливого аудиторського ризику;
- 4) усунення сумнівів щодо можливості подальшої діяльності клієнта.

83. Процедури одержання аудиторських доказів включають:

- 1) інспектування (фізичний огляд) і спостереження;
- 2) опитування й підтвердження;
- 3) підрахунок і аналітичні процедури;
- 4) усе вищенаведене.

84. Найбільш ефективним методом підтвердження інформації про наявність майна є:

- 1) інвентаризація;
- 2) огляд об'єктів;
- 3) контрольний запуск матеріалів у виробництво;
- 4) пряме підтвердження.

85. Що з нижченаведеного НЕ є тестом контролю?

- 1) перевірка наявності дозволів на здійснення операції;
- 2) визначення повноважень посадових осіб, які контролюють виконання операції;
- 3) порівняння аналітичних показників підприємства-клієнта із середньогалузевими значеннями;
- 4) інвентаризація запасів підприємства-клієнта.

86. Якими є дії аудитора при виявленні нестачі коштів під час інвентаризації каси?

- 1) відсторонити касира від роботи, дати негативний аудиторський висновок;
- 2) повідомити про нестачу керівництву підприємства, оцінити матеріальність статті у фінансовій звітності й залежно від цього відображати нестачу в аудиторському висновку;
- 3) дати негативний висновок і передати матеріали в правоохоронні органи;
- 4) нічого не робити.

87. Аудитор може не проводити інвентаризацію виробничих запасів, якщо:

- 1) питома вага запасів у загальній сумі оборотних активів велика;
- 2) інвентаризація була проведена незалежними третіми особами;

- 3) питома вага запасів у загальній сумі оборотних активів невелика;
- 4) аудитор констатує середню ефективність системи внутрішнього контролю підприємства.

88. Що з нижчеперерахованого відноситься до аудиторських процедур перед проведенням інвентаризації?

- 1) ознайомлення з номенклатурою й обсягом виробничих запасів;
- 2) звірка фактичного стану запасів з обліковими записами;
- 3) огляд місць зберігання;
- 4) виявлення застарілих і ушкоджених запасів.

89. Для встановлення правильності оцінки активів використовується:

- 1) підтвердження;
- 2) сканування;
- 3) експертиза;
- 4) спеціальні методи оцінки активів і бізнесу.

90. Назвіть основний інструмент аналізу якості аудиторської перевірки:

- 1) інформація про кількість відпрацьованого часу членів аудиторської групи;
- 2) наявність листа-зобов'язання аудитора;
- 3) наявність графіка документообігу аудиторських робочих документів;
- 4) наявність програми аудиту.

91. Міжнародні стандарти аудиту вимагають зниження аудиторського ризику до рівня:

- 1) 20 %;
- 2) 2 %;
- 3) ризику невиявлення;
- 4) можливо низького рівня.

92. Яке твердження може містити стандартний аудиторський безумовно-позитивний висновок про фінансову звітність?

- 1) «Керівництво компанії відповідає за представлену фінансову звітність»;
- 2) «Ми вважаємо, що наш аудит надає достатню підставу для висловлення нашої думки»;

- 3) «Ми здійснили нашу аудиторську перевірку відповідно до міжнародних стандартів аудиту»;
- 4) «Аудит включає перевірку на підставі тестів доказів щодо сум і розкриття у фінансовій звітності».

93. Який висновок має надати аудитор, якщо він не може одержати достатніх і необхідних аудиторських доказів?

- 1) відмова від дачі висновку;
- 2) умовно-позитивний висновок зі словами «за винятком»;
- 3) безумовно-позитивний висновок;
- 4) безумовно-позитивний висновок з пояснювальним параграфом.

94. В яких випадках аудиторський висновок буде модифікованим, але залишиться позитивним?

- 1) коли аудитора змушують істотно обмежити обсяги аудиторської перевірки;
- 2) якщо фінансова звітність складена у відповідності зі стандартами бухгалтерського обліку, але не містить приміток;
- 3) коли аудитор підписує угоду на виконання компіляції фінансової звітності;
- 4) якщо аудитор додає пояснювальний параграф, щоб висвітити фактор, що впливає на фінансову звітність.

95. Якщо аудитор робить модифікований висновок, він має навести:

- 1) кількісну оцінку можливого впливу викривлень на фінансову звітність;
- 2) окремий параграф, у якому аналізується аудиторський ризик;
- 3) обговоренням реакції керівництва на аудиторський звіт;
- 4) пропозиції з поліпшення ситуації.

96. Чи є різниця між відмовою видати висновок та негативним висновком?

- 1) ні, це модифікації одного висновку – неможливість підтвердити достовірність звітності;
- 2) так, бо коли аудитор відмовляється дати висновок, у нього не сформувалася думка про достовірність звітності, а негативний висновок свідчить про переконання у недостовірності звітності;

- 3) так, відмова більш прийнятна для клієнта;
- 4) ні, це має однаковий вплив на інвестора.

97. Яке з наведених нижче тверджень є правильним?

- 1) якщо аудитор допомагає скласти фінансові звіти, у листі-зобов'язанні варто вказати, що відповідальність за їхню достовірність несе аудитор;
- 2) ризик шахрайства й помилок на малих підприємствах, як правило, невеликий;
- 3) планування аудиту малих підприємств не потрібно документувати;
- 4) міжнародні стандарти аудиту містять основні принципи, які використовуються при аудиті фінансових звітів підприємств незалежно від їхнього розміру.

98. У чому полягає контроль якості роботи аудиторів?

- 1) у контролі основним аудитором роботи своїх асистентів;
- 2) у перевірці замовником якості аудиторського звіту, що представляється;
- 3) у контролі державною фіскальною службою й іншими державними органами;
- 4) у контролі Аудиторською палатою України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аудит: підручник / за ред. О. А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2015. – 504 с.
2. Аудит: навч. посіб. / С. І. Дерев'янка, Н. П. Кузик, С. О. Олійник та ін. – К.: Центр навчальної літератури, 2016. – 380 с.
3. Виноградова М. О. Аудит: навч. посіб. / М. О. Виноградова, Л. І. Жидєєва. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 654 с.
4. Войнаренко М. П. Податковий облік і аудит: підручник / М. П. Войнаренко. – К.: ВЦ «Академія», 2009. – 376 с.
5. Давидов Г. М. Аудит: підручник / Г. М. Давидов. – К.: Знання, 2009. – 511 с.
6. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: Видання 2014 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/891-mizhnarodni-standarti-kontrolyu-yakosti-auditu-oglyadu-inshogo-nadannya-vpevnenosti-ta-suputnikh-poslug-vidannya-2014-roku>.
7. Немченко В. В. Аудит. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту: підручник / В. В. Немченко, К. О. Редько, О. Ю. Редько та ін.; за ред. проф. В. В. Немченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 540 с.
8. Никонович М. О. Аудит: підручник / М. О. Никонович, К. О. Редько; за ред. Є. В. Мниха. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 748 с.
9. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22.04.1993 р. № 3125-ХІІ станом на 01.03.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/3125-12.
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-ХІV (із змінами та доповненнями) за станом на 01.03.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

Додаткова

11. Бычкова С. М. Аудит: учеб. пособие / С. М. Бычкова, Е. Ю. Итыгилова; под ред. проф. Я. В. Соколова. – М.: Магистр, 2011. – 463 с.
12. Дмитренко І. М. Аудит (за міжнародними стандартами): навч. посібник / І. М. Дмитренко. – К.: Кондор-Видавництво, 2013. – 398 с.

13. Костирко Р. О. Контроль і аналіз в системі управління економічним потенціалом господарюючого суб'єкта: методологія і організація: монографія / Р. О. Костирко. – Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2010. – 728 с.
14. Петрик О. А. Аудит у зарубіжних країнах / О. А. Петрик, М. Т. Фенченко. – К.: КНЕУ, 2002. – 168 с.
15. Проскуріна Н. М. Процедурне забезпечення аудиту. Теорія та практика: монографія / Н. М. Проскуріна. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2011. – 739 с.
16. Смоляр Л. Г. Облік і аудит: навч. посіб. / Л. Г. Смоляр, Р. Ю. Овчарик, О. В. Кам'янська. – К.: Ліра-К, 2013. – 616 с.
17. Стельмах В. С. Контроль: інспектування, аудит, банківський нагляд: монографія / В. С. Стельмах, А. О. Єпіфанов, І. В. Сало. – Суми: Університетська книга, 2015. – 432 с.
18. Сук Л. К. Фінансовий облік: навч. посіб. / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – 2-ге вид., перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 647 с.
19. Фільштейн Л. М. Основні аспекти внутрішнього аудиту як складової системи аудиту / Л. М. Фільштейн, Ю. А. Бондар // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2015. – Вип. 28. – С. 118–130.
20. Хомутенко В. П. Державний аудит як форма фінансового контролю: сутність та інвестиційні особливості / В. П. Хомутенко, А. В. Хомутенко // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2011. – Вип. 2 (42). – С. 124–130.

Інформаційні ресурси

21. www.minfin.gov.ua	31. www.audit-premier.ru
22. www.gaap.ru	32. www.rk-audit.ru
23. www.ifrs.org	33. www.globalaudit.ru
24. www.icqc.eu	34. www.interexpertiza.ru
25. www.sau-apu.org.ua	35. www.universaudit.ru
26. www.rada.gov.ua	36. www.KPMG.ru
27. www.sta.gov.ua	37. www.E&Y.ru
28. www.dkrp.gov.ua	38. www.dtkr.com.ua
29. www.ssmsc.gov.ua	39. www.ufs.kiev.ua
30. www.service-audit.ru	

Навчальне видання

Гевлич Лариса Леонідівна

АУДИТ

**Методичні рекомендації до виконання практичних завдань,
самостійної та індивідуальної роботи студентів спеціальностей
«Облік і аудит», «Облік і оподаткування» за дисципліною «Аудит»**

Редактор
Технічний редактор

І. М. Колесникова
Т. О. Важеніна

Підписано до друку 11.05.2017
Формат 60 x 84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 5,11
Тираж 50 прим. Зам. 23

Донецький національний університет (Вінниця)
21021, м. Вінниця, 600-річчя, 21
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 1854 від 24.06.2004